

Gazi Hz. sahil vilâyetle- rimizde bir tetkik seya- hati icra buyuracaklar

Ankara, 2 — Reiscümhur Hazretleri pek yakında memleket dahilinde uzun bir tetkik seyahatine çıkacaklardır. Gazinin bu seyahatlerinin bir iki ay sürmesi muhtemeldir. Seyahat programı henüz kat'î surette tesbit edilmemiş olmakla beraber Gazi Hazretlerinin İzmir ve havalisi ile Antalya, Mersin, Adana, Konya, Samsun ve diğer bazı vilâyetlere uğraması tekrâr etmiş gibidir.

Reiscümhur Hazretlerine mutat zevattan başka dahiliye vekili ve diğer vekâletler erkânından birer mütehasıs refakat edeceklerdir.

Son hadiseler ve yeni ihtiyaçlar hükümetin muhtelif sahalarda ötedenberi tasavvur ettiği ıslahat ve icraatın bir an evvel tatbiki lüzumunu hissettirmiş ve yeni hükümetin beyannamesinde de izah ettiği veçhile bunların tatbikat sahasına isali için ilk adımları atmıştır.

Gazi Hazretleri, bu ihtiyacat ve icraat mahallerinde bizzat tetkik ve memleketin temayüllerini daha derinden ve daha yakından müşahede ile lüzumunda icraat programını tevsi etmek üzere seyahati ihtiyar ediyorlar. Gazi Hazretleri se-

yahatlerinde belediye intihabatı münasebetile bazı yerlerde tezahür eden ve cümhuriyetin bekası ve mevcudiyeti noktasından dikkate şayan görülen mevzularla da yakın dan alâkadar olacaklardır.

Reiscümhur Hazretleri her seyahatlerinde olduğu gibi bunda da doğrudan doğruya milletin içine girerek ve halkın en samimi dilek ve derdlerini kendi ağızlarından dinliyecektir. Gazinin bu tetkik ve irşat seyahatleri safahatından efkârı amiyeyi muntazaman haberdar etmek için matbuat erkânından tensip buyuracakları bazı zevatın kendilerine refakatleri mutasavverdir.

Ankara, 3 (Telefonla) — Gazi Hz. daha bir müddet evvelden uzunca bir seyahate çıkmak tasavvurunda idiler. Fakat meclisin açılması yaklaştığından tehir buyurmuşlardı. Seyahate on beş yirmi gün içinde başlamaları bekleniyor.

Bu seyahat Türkiye'nin bütün sahil vilâyet merkezlerine, bu meydana İzmir, Antalya, Mersin, Samsun, Trazon ve İstanbulu vukubulacağı zikrolunuyor. Fakat bunlar henüz tahminlerden ibarettir.

Çıkıyorlar

Darülfünun müderrisleri
S. F. dan ayrılıyorlar

Edebiyat fakültesi koyduğu
prensipi ilk defa kendisi
tatbik ediyor

Şekip B.

Yusuf Ziya

Şükrü Mehmet

Bir Kürt doktoru Mazhar Osman Bey'e bir mektup yollamış

Okuyucularımız kürt isyanı hareketine karışan şu ismi hatırlarlar: Doktor Şükrü Mehmet.

Bu adamın ismi Dr. Mazhar Osman B. yin çıkardığı sıhhi sahifelerde de geçmiş ve Mazhar Osman B. fesat çıkarmakla, ihtilâl yapmakla uğraşan bu doktoru telin etmiştir.

Bu telin yazısını Bağdatta okuyup öğrenen Şükrü Mehmet, Mazhar Osman B. ye şu mektubu yollamıştır:

Mazhar!

On gün evvel sefir Tahir lütfi B. ile konuşurken senin matbuata verdiğin yemek listesinden bahsetti. Seni şahsen tanımıyordum. Tariheci hayatının bir hülâsasını yaparak faaliyet ve zekâ itibarile Avropada da misli olmayacak kadar mümtaz bir nâdirei hilkattir, dedim. Bu hakikati tekrar ederken ben heyecanımdan adeta kendimden geçmiş gibi idim.

Buna mukabil cümhuriyete nakledilen hezeyanında bende olmadığını pekâlâ bildiğin ihtirasat ve ef'ali bana isnat ettiğini istihfafla okudum.

İşte azizim bir Kürt ile bir Türkün farkı.

Dr. Şükrü Sekban

Kadınsız memleket

Yeni romanımızı okuyor musunuz? Dün başladı, altıncı sayfamıza bakınız.

V-A-K-I-T

3 üncü tertip hediye kuponu : No. 25

icra ve iflâs kanunu

Adliye vekâletinde tadil hazırlıklarına başlandı

Bu iş için teşkil olunan iki encümen yakında faaliyete girecektir

Ankara, 3. (Telefon) — İcra ve iflâs ve ceza usulleri kanunlarında yapılacak tadilleri tesbit edecek encümenler toplanmak üzere.

İcra encümeni reisliğine Temyiz mahkemesinden Fuat Hulûsi, ceza mahkeme usulleri tadil encümeni reisliğine de Fahrettin Beyler tayin olunmuştur.

Encümenler hâkimlerden mürekkeptir. İcra encümeninde Feyzi Daim B. de vardır. Bazı büyük barolardan sorulara cevap gelmektedir.

Müzakerelere bu ayın 15 inde başlaması, bir buçuk ay sonra da bir kanun hazırlanması muhtemeldir.

Adliye vekili Yusuf Kemal Beyin mühim bir kararı

Ankara, 3 (Telefon). — Adliye vekili Yusuf Kemal B. in yeni verdiği en mühim karar intihap encümenine ait eski madde hükmünün iadesile bunun yerine tatbik edilmekte olan muvakkat maddenin kaldırılması için hazırlanan lâyihadır. Muvakkat madde intihap encümeninde Temyiz azasına ait üç mevkii, Temyiz Eskişehirden buraya gelinceye kadar vekâlet müdürlerine veriyordu. Şimdi encüme Temyiz azası da alınacak, bunlar içtima günlerinde buraya gelecektir. Bu suretle hâkimlerin istiklâli tam teminat altına alınmış oluyor.

Avukatlık stajı için yeni bir düşünce

Ankara, 3 (Telefon) — Avukat olmak için 2 sene staj mecburiyetinin, bu gibilerin tayinine müsait münhal olmadığı noktasından kaldırılması belki de staj devresinin avukatlar nezdinde geçirilmek mecburiyeti düşünülmesi muhtemeldir.

Ismail Hakki B.

Namzet listesini kendiliginden ilân etmiş

Ankara, 3 (Telefon) — Söylenildiğine göre Serbest fırkanın İstanbul şehir meclisi namzet listesini müderris Ismail Hakki B. kendi başına ilân etmiştir. Bu sebeple heyet azasından bir kısmı mes'uliyeti ona yüklemekte imişler.

Dünkü Meclis müzakeratı son haberlerimizde

Serbest fırka kadınığa ait meselelerle meşgul olmak üzere kadın işleri şubesi teşkil etmiştir. Bu işle Nezihe Muhtittin Hanım meşgul olmaktadır.

— Gazeteler —

Yusuf Kemal B.

H. Fırkasında

Gazi Hz. nin işaretleri ehemmiyetle nazarı dikkate alındı

Ankara, 3 (Telefon) — Halk fırkası yarın saat onda toplanacaktır. Bu içtimada Perşembe günü mecliste yapılacak encümen intihabatı hakkında görüşüleceği gibi belediye intihabatı esasında bazı yerlerde vuku bulan hadiselerin de mevzubahs olacağı anlaşılıyor. Gazi Hazretlerinin nutuklarında memleketimizde yeni fırkaların zuhuru ile şahit olduğumuz dikkate şayan safhaların tetkikinden cümhuriyetin beka ve inkişafı için istifade edilmesi lüzumuna işaret edilmesi lüzumuna şüphesiz fırka içtimasında bu yüksek işaret nazari dikkate alınacaktır.

Her halde önümüzdeki sene zarfında dahili idare noktasından bazı mühim kararlar alınması zaruri görülüyor. Ancak bugün, alınacak tedbirlerle en doğru istikameti verebilmek için umumi vaziyet tetkik olunmaktadır.

Saffet Bey

Ankara, 3 (Telefon) — Halk fırkası umumi kâtipliğinin Saffet B. tarafından tedvire devam olunması mukarrerdir.

Millet meclisinde ilk karşılaşma Fethi B. bir arkadaşını reis vekili yapmak istedi

İsmet Pş. razı olmayınca garip
bir vaziyet aldılar

İsmet Pş.

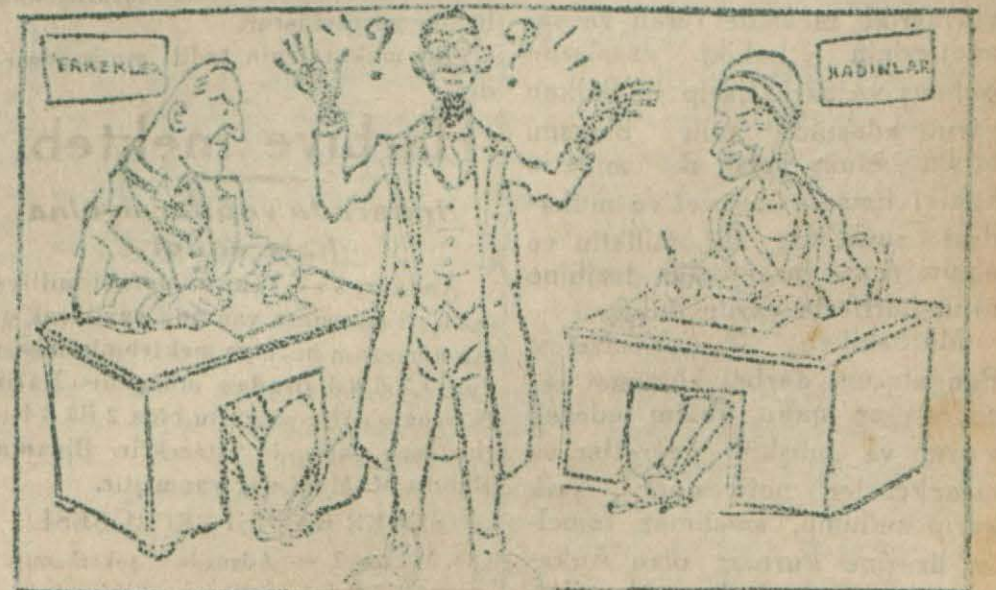

Fethi B.

Ankara, 3 (Telefon) — Bu sene B. M. Meclisi açıldıktan sonra Halk fırkası ile Serbest fırka arasında ilk müsademe, riyaset divanı intihabında olmuştur.

Fethi Bey kendi fırkasına mensup meb'uslardan birinin Meclis reis vekilliğine intihap edilmesi için İsmet paşa nezdinde teğebbüsatta bulunmuştur. İsmet paşa Serbestçilerden bir kâtip intihabına muvafakat etmiş ise de Fethi Bey ilk talebinde ısrar etmiştir. Fakat İsmet paşa bu hususta arkadaşları ile görüşmeksiz söz veremeyeceğini bildirmiştir. Bunun üzerine Fethi Bey ve arkadaşları divanı riyaset intihabında Halk fırkası namzetlerine rey vermiyerek kendi fırkaları için ayrı namzetler göstermeğe karar vermişlerdir. Serbestçilerin bilhassa Kâzım paşa Hazretlerine rey vermemele Halk fırkası azası arasında garip bir haleti ruhiye tezahürü olarak telâkki ediliyor.

Buna mukabil Halk fırkasına mensup meb'usların önümüzdeki Perşembe günü yapılacak encümen intihabında Serbestçilere rey vermeyecekleri anlaşılacaktır.

Heremeğası — Pen ne terafa mürsaat edeyim ?

Hüseyin Rahmi Beyin romanı : "Deli Felsef", ayın 12 s. n. "Vakit", sütunlarında

M. Venizelos Atınada

Halk Başvekili muazzam tezahüratla karşıladı

M. Venizelos "Ankarada geçirdiğim günler insanîyetin tarihine altın harflerle yazılmalıdır" diyor

Atina, 2 — M. Venizelos yarın sabah buraya vâsil olacaktır. Bu teahhur M. Venizelosun Çanakkale Boğazından gündüz geçebilmesi için Ellis kruvazörü süvarisine vermiş olduğu emirden ileri gelmiştir.

Atina, 2 — Mösyo Venizelos, Pirede halk tarafından pek muazzam bir istikbal hazırlanmaktadır. M. Venizelos, Pireye çıkar çıkmaz mufassal beyanatta bulunarak Türk - Yunan mukareneti hadise tarihîyesinin büyük ehemmiyetini kayıtlı ve izah edecektir.

Atina, 2 — M. Venizelos Atınaya vâsil olur olmaz Türk - Yunan muahedelerinin meclisten geçirilmesi için lazım olan lâyhâ kanunîyelerin tanzimine başlanacaktır. Bunların mecliste tasdihiinden sonra teati merasimi derhal yapılacaktır. Teati muamelesi Atınada olacaktır.

Atina, 3 (Apo) — Mösyo Venizelos ile maiyeti dün gece saat onda Faller limanına vüsil olmuştur. Elli Kruovazörü ufuktan görünür görünmez, sahilde bekleyen binlerce halk, şiddetli tezahüratla bulunmaya başlamıştır. Nazırları ve belediye reislerini hamil olan bir muş, Kruovazöre giderek M. Venizelos ile M. Mihalakopulos heyecan ve meserretle karşılanmıştır.

Türkiye maslahatgüzarı Zeki Bey de Yunan başvekilini karşılamak için refikasile beraber Fallere inmiştir.

M. Venizelosu ile refikası karaya çıktıkları zaman binlerce halk, polis ve asker kordonunu yararak M. Venizelosu hamil olan otomobili ihata etmişlerdir. Kendisine mükellef buketler vermişlerdir. Türkiye maslahatgüzarı da Madam Venizelosu çok güzel bir buket vermiştir.

M. Venizelos muvasalatı akabinde heyeti nüzzari kabul etmiş, Pangalosun akim kalan darbei hükümet teşebbüsü hakkında bir müddet görüşmüş, sonra gazetecileri kabul ederek gerek Ankarada ve gerek İstanbulda Türk hükümetle milleti tarafından pek hâretili ve heyecanlı bir hüsnü kabule mazhar olduğunu söylemiş ve demiştir ki:

"Ankarada geçirdiğim günleri hiç bir zaman unutmayacağım. Bu günler, beş asırlık sui tevehhümler yüzünden birbirinden ayrılmış olan ve en nihayet müteakib takdir ve heriki millet te ve taşriki mesaide refah ve sadetlerinin hakiki esaslarını bulmuş ve şarki karip ile Balkan yarım adasında sulh binasını tarsin etmiş olan iki milletin hakiki timsali ubuvvet ve muahedesi suretinde iki milletin ve umumiyette insanîyetin tarihine altın harflerle yazılmalıdır."

Müteakiben M. Venizelos, Pangalosun darbei hükümet teşebbüsüne nakli kelâm ederek «uzun ve müşkül gayretler ve müzakereler neticesinde şarki karip sulhünü, sarsılmaz temel üzerine kurmuş olan Ankaradaki muahedenin ferdayı imzasında, darbei hükümet teşebbüsünde ancak delilerin bulunacağını ilâve etmiştir.

M. Venizelos, bugün mün-

kalât nezareti balkonundan halka hitabeden bir nutuk irat edecek ve Ankara seyahati hakkında halka izahat verecektir.

M. Mihalakopulos intibalarını anlatıyor

Atina, 3. (A.A.) — Ankaradan döner dönmez Hariciye nazırı M. Mihalakopulos matbuata beyanatında ezcümle demiştir ki: Ben ve Venizelos Ankaradan esaslı bir ehemmiyeti haiz bir eserin ikmal edildiği kanaatle avdet ediyoruz. Mâzilerinden mağrur olan ve fakat tarihî ahval ile uzun ve tahripkâr bir mücadeleye sürülünen iki millet nihayet birbirlerine sulh ile el uzatmışlardır. Bu iki milletin yakın şarkta oynayacakları sulh tesis edici medeniyetçi ve iktisadî rolleri vardır. İki millet müteakib menfaatlerinin bu tekarübü emrettiğini anlamışlardır. Türk-Yunan misakinin Lukarno itilâflarını takip eden beynelmillel en mühim itilâflar meyânında olduğunu söylemekle mübalâğa etmiş olduğumu zannetmiyorum.

M. Mihalakopulos Fransız ve Alman vatanperverlerini misal göstererek demiştir ki: Bu misalleri zikrediyorsam "Nur şarktan gelir" darbi meselini söylemekle hodbin olduğuna hükmedilmemesi içindir. Bizim misalimizin de neficesiz kalmıyacağına ve beynelmillel te sanût denilen yaşattığı idealin yakın şarkta yeni yeni ışıklar parlatacağına inanırım. Sulh fikirlerini ve Avrupalının istikrarına bağlı olan her hükümet Türk ve Yunan hükümetlerinin tahakkuk ettirdiği şeyi ancak derin bir memnuniyetle görebilir. Mesaimizin muvafakiyetine manevî müzaheretlerle teşviklerle delâletlerle hâdim olanlar ve bilhassa muhtelit mübadele komisyonu azası derin ve hararetili teşekküllere sayandır. Ve bunu bugün matbuat vasıtasile beyan etmek benim için müebbi mahzuziyettir.

M. Mihalakopulos Türk-Yunan muahedelerinin tarihçesini yaparak kendisinin ve Tevfik Rüstü Beyin 1928 de M. Mussoliniye yaptığı ziyaretleri hatırlatmış ve bu mukarenet siyasatinin pek yakında kendini hissettireceğini ehemmiyetle kaydetmiştir.

Nafia vekâleti

Şimendifer ve yol inşaatı hakkında yeni kararlar verdi

Ankara, 3 — Nafia vekâleti, demiryollar ve sulama işleri hakkında bazı yeni tetkikler yapmaktadır. Bu tetkiklere göre senede 400 kilometre olan şimendifer inşaatının 300 kilometroya indirileceği söyleniyor.

Geçenlerde ihale olunan 3 küstür milyon liralık asfalt yollar mukavvelisinin de yeniden tetkike tâbi tutulmasına lüzüm görülmüştür.

Bu mukavelenin tadili mutasavverdir.

Harbiye mektebi

Ankarada yapılacak bina ihale edildi

Ankara, 3 — Yeni müdafaai millîye vekâleti binasının yanında yapılacak olan muazzam harbiye mektebinin inşası dün 1.750.000 İradan mühendis Nafiz B. e ihale edilmiştir. Bu bina 2 ilâ 3 buçuk sene zarfında bitecektir. Binanın planını M. Mayısner yapmıştır.

ŞEKER KAMIŞI TECRÜBESİ

Ankara 2 — Adanada şeker kamışı zeriye üzerine yapılan tecrübeler faaliyette devam etmektedir. Kemal devresi bu zemin olan kamışlardan birer miktar hümine Ankara ziraat laboratuvarına gönderilen tahliil ve terkiplerindeki şeker miktarı tespit edilecektir.

M. Meclisinde

Encümenler Perşembeye teşkil edilecek

Fethi B. in istizah takriri gelecek haftaya kaldı

Ankara, 3 (Telefon) — Millet Meclisi bugün ikide toplandı. Encümenler İntihabı için Perşembeye toplanılması takarrür etti.

Ankara, 3 (Telefon) — Fethi Beyin Meclis reisliğine verdiği istizah takririnin metni şudur:

"Son belediye intihabında hemen her intihap dairesinde müntehiplerin serbestçe intihap haklarını kullanmalarına hükümet kuvvetleri tarafından gösterilen mümanaat ve müdahaleler ile umumiyette intihap işlerinde karıştırılan fesat ve yolsuzluklar hakkında dahiliye vekilinden istizahta bulunmak üzere müzakere açılmasını teklif ederim".

Dahiliye Vekili on güne kadar İzmirden dönebileceğinden takririn gelecek haftaya müzakereye konması ve istizahın kabulü ekseriyet kararına bağlı olduğundan Dahiliye vekilinin talebe istizahla istizahın kabulü tahmin olunuyor.

H.F.meb'usları, Serbestçiler namına intihap yerlerinde emniyeti ihlâl yolunda yapılan teavüzkârlıkların millet huzurunda teşrihine fırsat çıkmasından memnundurlar.

Bir meb'us bu takririn onda bfraktığı intibai bana "yavuz hırsız ev sahibini bastırır", fıkasile anlatmıştır.

S. F. gurupu

Ankara, 3 (Telefon) — Serbest fırka meb'usları bugün meclisteki odalarında toplandı. Encümen intihabları hakkında konuşmaları anlaşılıyor.

Kâzım Pş. Hz. rahatsız

Ankara, 3 (Telefon) — M. M. Reisi Kâzım Pş. Hz. ve Maliye Vekili rahatsızlanmışlar, makamlarına gelmemişlerdir.

Vekiller heyeti

Dün fevkalâde bir içtima akdetti

Ankara, 3 (Telefon) — Vekiller heyeti bugün fevkalâde olarak içtima etti.

Dostane Bir Dikkat

Ankara, 3 (A.A.) — İzmirde vukua gelen seylâp felâketi dolayisile Yunan Başvekili M. Venizelos cenâplarile Hariciye nazırı M. Mihalakopulos tarafından beyânî taziyet ve teessürü mutazammın olarak Başvekil İsmet Paşa Hazretleriyle hariciye vekili Tevfik Rüstü Beyefendiye gönderilen telgrafların cevapları aşağıdadır:

Türkiye paytahtında ikametimiz esnasında İzmir seylâbını haber almıştık. Fakat felâketin ve husule getirdiği tahribatın ağırlığını, vüs'atini ancak gazetelerden öğrendik. Bu kadar insan hayatının feci surette ziyamdan ve bütün İzmir havalisinin tahammüle mecbur olduğu bu derece ağır meşakkâtle den dolayı en derin muhabbetimizin ifadelerinin kabulünü rica ederim.

Venizelos Mihalakopulos Atınada Yunan Başvekil M. Venizelos cenâplarına:

Atınada Hariciye Nazırı M. Mihalakopulos cenâplarına:

Lâtfen göndermiş olduğunuz nazikâne telgraflarına hararetle teşekkür ederiz. Bu dostâne dikkatten ve matemimize istirakinizden dolayı size bütün dostluğumuzu beyan ederiz.

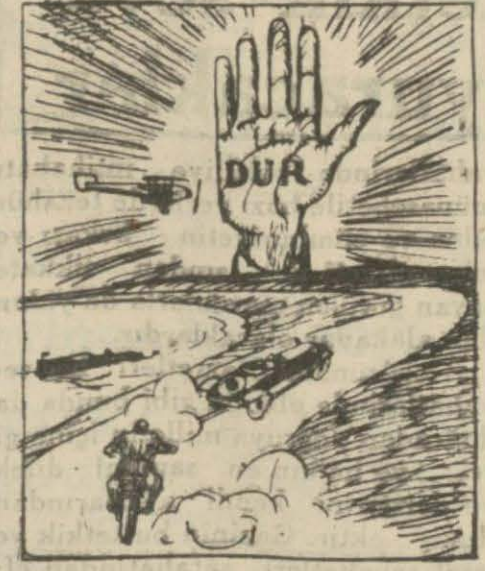
İsmet Tevfik Rüstü

Bu kuponu kesip biriktiriniz; bir sıra kupon getiren VAKIT in telif telif hediyelelerinden birini kendi seçip alacaktır

Fen adamlarımız

Almanların keşfettiği esrarlı kuvvet için ne diyorlar?

Bir memleketteki bütün otomobilleri, tayyareleri, motörleri bir anda durdurmak kabil midir?

Paristen gelen bir habere göre Almanya'da yapılan askeri tecrübeler esnasında hareket halinde bulunan bütün otomobiller bir anda durmuş; işletmek imkânı bulunamamış, otomobiller ancak tecrübe hitamında yürümüşlerdir. Telgraf, Almanların işliyen motörleri durdurmak sahasında yeni ve mühim bir keşifli buldukları söylendiğini de bildiriyordu.

Dün böyle bir keşfin ne suretle olabileceği muhtemel olduğu mütehassislere sorulmuştu.

Düyunu Umumiye meclisine verilen son cevap

931 bütçesindeki tasarruf nasıl, hangi fasillardan yapıldı?

Ankara, 3. — Hükümet 931 bütçesini meclise tevdi etmiş bulunuyor. Yeni bütçenin muhtelif fasıllarında ehemmiyetli tasarruflar yapılmış olduğunu görüyoruz. Bu tasarruf miktarı şimdilik 18 milyon raddesindedir.

Fakat bütçenin mecliste tetkik ve müzakere sırasında bu yekünün bir miktar daha tezyidine ihtimal verilmektedir. Bir çok ıslahat meyânında mâli ıslahatın da mevzu bahis olduğu bu sırada bazı vergilerin tanziline doğru gidilmesi mümkündür.

Yeni bütçede nazarı dikkati celbeden tasarruflardan biri mudafaa bütçesinde ordumuz muhassasatında işe ucuza kullanımına müsaadesinden istifade edilerek yapılan 4 milyon tasarruftur.

Bu dört milyonun iki milyonu İtalyaya vaki bahri siparişlerimize tahsis maksadile bahriye bütçesine ilâve olunmuştur.

Düyunu umumiye faslında da esaslı bir tasarruf vücutte getirilmiştir. 930 bütçesine Osmanlı Düyunu umumiyesinden Türkiyeye isabet eden borç karşılığı olarak vazolunan 13 milyon 755 bin 447 liranın ise yeni bütçeye ancak yarısı konmuştur. Mânaafih bu meblâğın bütçe projesine ilâvesi hiçbir zaman mecliste kanunîyet keşbedeceğine bir delil teşkil etmez. Bu münasebetle dev-

larla görüştük. Darülfünun fen fakültesi makine müderrisi Burhanettin B. şu sözleri söyledi:

— Gelen haber vazih değildir. Bunun için kat'i bir şey söylemek imkânı yoktur. Yalnız buna benzer hadiseler evvelce de olmuş, meselâ Markoni İtalyadan Amerikadaki elektrik lambalarını söndürüp yakabilmişti. Bu bir manyeto meselesidir. Havadan mevceleleri telsiz ahiyeleri nasıl alabiliyor ve bu suretle harekete gelebiliyorlarsa manyeto devresi üzerine konacak bir aletle bir mevce gönderildiği vakit oradaki cereyan kesilebilir. Nitekim Markoni de böyle yapmıştır. Telsizde de istediğimiz mevceyi değiştirebiliyoruz mu? Keşif böyle bir şeyse basittir. Yapılacak şey motörlere mevceden müteessir olacak bir alet vazii ile kabil olabilir.

— Şu halde faydası mevzu olmaz mı?

— Bir dereceye kadar. Mahaza gene mühim neticeler verebilir. Meselâ pilot-suz olarak sevk edilen bir tayyare istenilen yerde infilak ettirebilir. Bir törpüle aynı şekilde vazih bir istikamet verilebilir. Yok eğer keşif bir makine ile dahil ve haricetki motörleri bilâ kaydü şart tevkif etmek şeklinde ise böyle bir keşif fevkalâde mühimdir.

İtinalî haricel bütçeleri meselesinin bu günlerde günün meselesi halinde müzakere mevzuu teşkil ettiğini kaydetmek lazımdır.

Reisicumhur Hazretlerinin meclisteki nutuklarında buyurdıkları veçhile Osmanlı borçlarının memleketin hayat ve inkişafını tehdit etmeyen adilâne ve amelî bir sureti tesviyeye raptı için cümhuriyet hükümeti mühim kararlar ittihaz etmek üzere bulunuyor. Bu kararların başlıca esaslarını sunlar teşkil edecektir:

1) Osmanlı borçları ile cümhuriyet borçlarını ayırtmamak. Her ikisini Türkiye borçları ad ve her ikisi hakkında aynı şekilde muameleye tevessül etmek.

2) Paris itilâfnamesinin şeraiti ağırdır. Onun içindir ki yeni ve tatbiki kabil şerait dahilinde türk milletinin bugünkü ve yarıncı kabiliyeti nazarı dikkate alınarak yeni bir itilâfname akdi ve yahut ta eski itilâfnamenin ana hatlarını tadil etmek.

Diğer taraftan öğrendiğimiz göre düyunu umumiye meclisinin son müracaatına maliye vekâleti cevabını vermiş bulunuyor. Bu cevabın meali Türkiye'nin mali vaziyetinin bu Teşrinisi taksitini ödemeğe müsait olmadığı esnasında hulâsa olunabilir.

Memurlar

Zeruret olmadıkça başka yerlere nakledilmeyecekler

Ankara 2 — Vekâletlecin harcirah fasıllarında yüzde 25 nispetinde tanzilat yapılmıştır.

Mühim bir zaruret olmadıkça memurların diğer yerlere nakillere yapılmayacaktır.

Bütçede başlıca tasarruflar arasında vekâletlerin mefruşat masrafları esaslı surette indirilmiş, bina inşaatı tahsisatları tamamilâ kaldırılmıştır. Ankarada inşaatı düşünülen iki vekâlet binasının inşası tehir edilmiştir.

Davamız ayın 17 sine kaldı

Ankara, 3 (Telefon) — Vakıf — Ali cenani davası, Dahiliyeden cevap gelmediği için ayın on yedisine bırakıldı.

Gerip neşriyat

Talebeyi inzabatsızlığa sevk eden yazılar Ankarada teessürle karşılanıyor

Ankara, 3 (Telefon) — bir İstanbul gazetesinin Kabataş lisesi Müdürü Edip bey hakkındaki neşriyatı burada pek garip görülmüş ve maarif erkânını müteessir etmiştir. Edip B. muvafakiyetle tanınmış kıymetli bir maarifçimizdir. Bir talebenin mektepten ihracı vekâletin tetkik ve tasdikile olur. Bunun kolayca tahkiki kabil iken böyle yapılmayıp talebeyi inzabatsızlığa sevk edecek yazılar yazılması hoş görülmemektedir.

Darülfünunda barem

Ankara, 3 — Darülfünun müderrisleri le: 'u sone Darülfünun müderrisleri nin bareme ithal edilmeleri için teşebbüsatta bulunmuşlardır. Kendilerinin bu sene bareme ... hal dahil olacakları vadedilmiştir. Telgraf haberlerimizin devamı altın sayfamızda.

Belediyede üç müfettişe birden işten el çektirildi

Üç müfettiş

Dahiliye Vekâletinin emriyle Belediyede işten menedildiler

Dahiliye vekâletinden verilen emir üzerine belediye müfettişlerinden Muhsin, Cemal, Hüsnü beylere işten el çektirilmiştir. Belediye muhafili hadisenin sebebi hakkında ademi malûmat beyan etmektedirler.

Defterdarlıkta:

Yeni tahrir

Gelecek komisyonları reis ve azaları

Müsakafat vergisine esas olmak üzere şehrimizde yeniden tahrir yapılacağını bu işle meşgul olmak üzere Ankaradan üç komisyon geleceğini yapmıştı. Bu komisyonların vekâletini 4, 20 ve 88 numaralı tahrir komisyonları olduğu anlaşılmıştır. Bunların reis ve azaları sırasıyla Nafiz, Ragıp, Fehmi Şerif, Hasan Tahsin, Yusuf Kadri, Tahsin Vehbi ve Nuri beylerdir. Komisyonlar bir haftaya kadar gelecekler ve şimdiki beşinde ilk olarak Fatih mntakasında işe başlamış olacaktırlar.

Cinayet

Ellerini bağlamış ve boğmuşlar
Şilenin Erener köyünden yirmi gün evvel gayubet eden İsmail oğlu İbrahim'in dün civardaki Satmazlı köyü arazisi dahilinde cesedi bulunmuştur.

Boğazından sıkılmıştır. Boyununda kurşun delikleri de vardır. Bu cinayetin kimin tarafından yapıldığı tahkik edilmektedir.

Muhtelit mahkemelerde

Türk - Yunan muhtelit mahkemesinde perşembe günü bazı davalara bakılacaktır. Bu ayın 22 sinde İngiliz, 27 sinde İtalyan mahkemelerinde de Aptülhamit veresinin davaları rü'yet edilecektir. Türk - Fransız mahkemesi reisi M. Aser Fransadan yolladığı mektupta rahatsızlığının devam etmesi dolayısıyla on beş gün sonra gelebileceğini bildirmiştir.

Hüseyin Cahit B. ve Sanayi Bankası

Evvelki gün Ankaradan alınan telgraflar Hüseyin Cahit B. in sanayi ve maadin bankası idare meclisi riyasetine tayin edildiğini bildiriyordu.

Dün mezkûr banka erkânı böyle bir tayinden haberdar olmadıklarını söylemişlerdir.

TÜTÜN İNHİSARININ TEŞEBBUSLARI

Tütün inhisarının Suriyede açacağı fabrika için üç teklif gelmiştir. Bu teklifleri yapan gruplardan biri sadece bayilik istemekte, diğeri müşterek çalışması teklif etmektedir.

Üçüncüsü ise inhisar idaresinin teklifine muvafık cevap vermiştir. Bu grup adı (Misaf) dr. İdare bununla müzakereye girişecektir.

KÜÇÜK TACİRLER BİRLİĞİ

(Küçük tacirler birliği) diye yeni bir cemiyet teşkil edilmiştir. Bu cemiyetin gayesi şudur: Ticaret odalarının noksan bıraktığı işleri yapmaya çalışacak, küçük tacirlerin hukukunu temin edecektir.

Cemiyeti teşkil eden zevat ticaret odasının küçük tacirlere lazım geldiği kadar bir faide temin etmediğini iddia etmektedirler.

TÜRK OCAĞI BİNASI

Türk Ocacı binası satılmak üzere müzayedeye konmuştur. Ocaktan başka talip zuhur etmemiştir. Teklif defterdarlığa tetkik edilmiş verilen fiyat hadi lâyıkında görülmemiş ve keyfiyet ma liye vekâletine bildirilmiştir. Maliye ve kâleti fiatı kabul ederse bina ocacın ma li olacaktır.

Hangisi haklı ?

Bir habes sükkânı

Halicılar

Iran halıları meselesinde ikiye ayrıldılar

İrandan memleketimize gelen halıların gümrük resminin 3 kuruşa indirilmesinin Türk halılarını çok müteessir ettiğini yazmıştık.

Dün bu hususta tetkikat yapan bir muharririmiz muhtelit hali tüccarlarıyla görüşmüştür. Bunlardan bir kısmı resmin indirilmesine şiddetle itiraz etmiş ve Uşak İzmir, Gedus, Kayseri İsparta halılarının bu yüzden Avrupada revâc bulmadığını, hatırların metre muraabânda 7-8 lira indigini söylemişlerdir. Bunlara göre resmin indirilmesi sadece İstanbulu İran halılarına transit merkezi yapmıştır. Başka hiçbir faidesi olmamış Türk halıçılığını tehlikeye düşürmüştür.

Halbuki diğer taraftan hali ihracatçıları da resmin indirilmesini memleketi milyonlar kazandırdığını, Türk halılarının kıymetten düşmeyeceğini iddia etmektedirler.

Şimdi bu iki iddiada İktisat vekâletince tetkik edilecektir.

Follet:

Alacak yüzünden

Bir hamurkâr iki kişiyi yaraladı

Dün Topanede alacak yüzünden bir hamurkâr iki kişiyi yaralamıştır.

Pagalıtıda Kafkas fırınında hamurkâr Ömer'in sandalcılar kahyası Mustafadan on beş lira alacağı varmış, Uzun bir zaman Ömer alacağını istemiş, Fakat Mustafa buna aldırış etmemiştir. Dün Ömer son dafa olarak Mustafa ile karşılaşmış ve birazda ağır lâflar söylemiştir. Bu sözler üzerine aralarında kavga çıkmış, bir aralık pek fazla asabileşen Ömer tabancasını çekerek ateş etmiştir. Çıkan kurşunlardan biri Mustafanın başına diğeri de orada bulunan köfteçi Şevkinin başına isabet etmiştir. Ağır surette yaralanan Mustafa İtalyan hastanesine yatırılmıştır. Carih polis müdüriyetine götürülmüş ve adliyyeye teslim edilmiştir.

İKİ MARUF SAN'ATKÂR İSTANBULDA

Almanyanın maruf san'atkârlarından piyanist M. Kolengayt ile vıyolönist M. Rondé dünkü ekspresle şehrimize gelmişler ve akşam Ankaraya gitmişlerdir.

İki san'atkâr Ankara Türk beağında bir konser verdikten sonra şehrimize gelecekler ve bu cuma günü Tepebaşu tiyatrosunda ikinci bir konser vereceklerdir.

ALTİ ÇOCUKLU ANALAR

Umumi sıhhat kanunu mucibince altı evlâdi olan aile sahiplerine nakdi mükâfat veya madalya verilecektir. Sıhhiye müdüriyeti bu gibi ailelerin listisini nüfus müdürlüğünden sormuştur.

BAKIM EVLERİ

Tesis olunacak üç bakım evine ait kadrolar yakında gelecek ve evlerde faaliyet başlayacaktır.

Adliyyede

İdam mahkûmu

Babasını öldüren Hüseyinin kararı meclise gönderildi

Şilede babasını öldürmekle maznun olarak İstanbul ağır ceza mahkemesinde muhakeme edilen Hüseyin, neticede idama mahkûm edilmişti. Temyiz, bu hükmü tasdik etmiş, evrak B. M. Meclisine sevkolunmuştur. Meclis de hükmü tasdik ettiği takdirde Hüseyin hakkındaki ilân İstanbul müddei umumiliğine tebliğ olunacak ve hüküm infaz edilecektir. Babasını ve ya anasını öldürenler usulen sehpaaya siyah gömlekle yalın ayak götürülmektedir.

BİR DARP DAVASI

Emniyet sandığını dolandırmakla maznun olan Ayetullah ve arkadaşlarından bazıları, zabıta kendilerine dayak atıldığını, işkence edildiğini iddia etmişlerdir. Bu iddia üzerine açılan dava bitmiş, zabıta memurları beraet etmişlerdir.

KOMÜNİSTLERİN MUHAKEMESİ

Komünistlik tahrikâtı yapmakla maznun dokuz kişi hakkında bir müddet-tenberi yedinci müstantıklıkta yapılan tahkikatın bittigini, müddei umumiliğin mütaleasını yazıp verdiğini yazmıştı. Müddei umumiliğin mütaleasına göre maznunların ağır ceza mahkemesinde muhakemeleri icap etmektedir. Kararnamenin yazılması bir kaç güne kadar bitecektir.

BASMUAVİN RAHATSIZ

İstanbul müddei umumiliği başmuavini Kemal B. in rahatsızlığı devam etmektedir. Kendisine ilânat müddei umumisi Hikmet B. vekâlet ediyor.

ENCÜMEN İÇTİMAI

Adliye memuru intihap encümeni, dün adliye dairesinde toplanmış, evrak üzerinde tetkikat yapmıştır.

Küçük haberler

* **BELEDİYE ENCÜMENİ** — Belediye müdürlerinden mürekkep daimi encümen, yeni belediye meclisinin teşkil edeceği daimi encümen toplanmaya kadar vazifesini ifa edecektir. 9 kişilik encümene ödenen belediye icmalinde ihtisâs sahibi olmakla tanınmış zevat intihap edilecektir.

Bunlar içinde sabık Şehremini Tevfik, Hacı Adil, Hafız Raif Beylerle Nakiye Hanım namzet olarak gösterileceklerdir.

* **TIYATRO MEKTEBİ** — Darülbedayin tesis ettiği tiyatro mektebine gir mek üzere kayıtlarını yaptırılan, evvelki gün Tepebaşı kişlik tiyatrosunda imtihan edilmişlerdir. Mektebe kaydedilmek üzere 34 genç iştirak etmiştir. Muvaffak olarak kabul olunanların isimlerini havi bir liste Darülbedayi methaline asılmış ve muhasebeciliğe müracaatları bildirilmiştir.

İmtihanda Semih H., Sabih, Sami, Ali, Tacettin, Semih, ve Nizamettin Beyler muvaffak olmuşlardır.

* **MÜSKİRAT VASILATI** — Müskirat fahişar idaresi geçen sene (11) milyon İhrak umumi hasılat yapmıştı. Bu seneki hasılat geçen seneye nispetle çok aşağıdır. Ancak iki sene evvelki hasılatı tutabilecektir.

* **MEKTEPLERDE TÂTBİKAT** — Maarif müdüriyeti ilkmektep hocaları pazartes günleri öğleden sonra talebeye tabikat yaptırılmaları ve güzel havalarda kırlarda ve sanayi müesseselerinde doluşturmaları için ilk mekteplerde bir t m gön ümiştir.

Yol parası vermeyenler

İstanbulda yol parası vermeyip te (amele mükellef) olarak bizzat çalışmak isteyen 20 bin kişi yollarda on ikişer gün çalışacakları için vilâyet nafia başmühendisliği tarafından çadır, kürek, kazma tedarik edilmiştir. Bu 20 bin kişiden şimdiki kadar ancak 500 kişi müracaat etmiştir. Bu vaziyet karşısında başmühendislik bunları paraya çevirmek mecburiyetinde kalmıştır. Muayyen günlerde gelip çalıştıranlardan 10 lira olan yol parası yüzde elli imille ve tahsili emval kanununa tevfi-kan tahsil edilecektir.

DÜN SABAHKI SIS

Dün sabah limanımızı kesif bir sis kaplamış bu yüzden vapurlar seferlerini güçlüklerle yapabilmişlerdir. Sis daha ziyade Haliçte kuvvetli olduğundan ilk Eyüp postası yapılmamıştır.

Cemiyetlerde

durucular intihabatından bir in.

Kunduracılar

İdare heyetlerini dün yeniden intihap ettiler

Şehrimiz kunduracılar cemiyetinin İstifa eden idare heyeti yerine dün yeniden intihap yapılmıştır. Reylerin dün akşam geç vakit tesnifinde atideki zevatin yeni heyete seçildikleri anlaşılmıştır.

Halil Sıtkı B. Bahri Ef. Seyit Ef. İsmail Kemal B. Salih usta, Yurgi Onnik, Hüseyin Hüsnü Hontaniyan, Ömer, Fuat Apdullah Vahdi efendiler.

Belediyede

Şehir meclisi

Fırkada yapılacak ilk içtimada ne konuşulacak?

Şehir meclisi fırka gurubu yarın fırka binasında ilk içtimasını yapacaktır.

Bu içtimada azalar birbirine tanıştırlacak ve şehir meclisinin riyaset ve encümenleri için namzet gösterilip gösterilmemesi konuşulacaktır.

BELEDİYEDE BAREM

Elyevm Ankarada bulunan belediye muavinlerinden Hâmit Bey barem hakkında belediye riyasetinden bazı izahat istemiş ve bu izahat telgrafla gönderilmiştir.

Hâmit B. barem cetveli vekiller heyetinden tasdik edilip çıkıncaya kadar Ankarada kalacaktır. Kânunuevvel maşunun bareme göre verileceği ümit edilmektedir.

İhtilâf kalmadı

Şark şimenditörlerinde amele ile kumpanya uyuştular

Aldığımız malûmata göre bir müddetten beri Şark demir yolları amelesile kumpanya arasında devam eden müzakerat dün neticelenmiş ve tam bir ihtilâf hasıl olmuştur.

Direktör M. Paskal Çerkes köy hadisesini bizzat tahkik ile işten çıkarılan makinist, Kâmil ustanın mağduriyetine hükmetmiş ve tekrar mumâileyh dün akşam eksi vazifesine alınmıştır. Ayrıca M. Paskal amelenin diğeri ricalarını da tetkik edeceğine müstahdemine bildirmiştir.

Bu netice müstahdemin arasında büyük bir memnuniyet tevliit etmiş ve cemiyet namına teşekkür için direktöre bir heyet gönderilmesine karar verilmiştir.

Fırkalarda

C. H. F. İNDA DÜNkü İÇTİMA
Kaza mütemetleri ve nahıye reisleri dün fırkada toplanmışlardır. Bu içtimada yeni teşkilât hakkında görüşülmüştür. Yeni teşkilâtın ne zaman tâtbiik edileceği hakkında henüz bir emir gelmemiştir. Emir gelince mütemetler ve nahıye reisleri tekrar içtimaa çağrılacaktır.

ZEKİ PAŞA

Sabık jandarma umum kumandanı Zeki Paşa dün şehrimize gelmiş ve İzmir'e gitmiştir.

Tek taksi

Belediyenin yeni kararı ne şekilde ?

Tek taksi hakkında şoförlerin itirazları tetkik edilmekte idi. Bu tetkikat bitmiştir. Yeni karar yakında ilân edilecektir.

Yeni karara göre taksiler bir renge boyanacak, ortalarında çizgi bulunacak, şoförlerin yanındaki yer eşya konmak üzere kesilmeyecek, halen sağda bulunan direksiyonlar eskiyinceye kadar kullanılacaktır.

Ticaret Aleminde

Zahire tacirleri

Anadolu demiryollarından şikâyet ettiler

Zahire tacirleri dün ticaret borsasına müracaat ederek Anadolu demiryolları idaresinden şikâyet etmişlerdir. Bunlar hat güzergâhından ve bilhassa Eskişehirden yapılan zahire nakliyatında intizamsızlık olduğunu söylemişlerdir.

Dün bu hususta borsa kâtibi-umumisi Nizamettin Âli B. bir muharririmize demiştir ki:

— Şikâyetler vakidir. Filhalkıka zahire müvaredatımız muntazam değildir. Meselâ dün 38 vagon, evvelki gün de 128 ve şıra ile günde 41, 128, 88, 21 vagon zahire gelmiştir. Halbuki Anadoluda mahsul her gün sabittir. Bu hal fiatlarda manasız temevvüçleri mucip olduğundan lâzım gelen teşebbüste bulunacağımız tabiidir.

Mr. Klavn

Amerika müsteharının söyhatine ehemmiyet veriliyor

Amerika ticaret nezareti müsteharı Mr. Klavn in memleketimizi ziyaretine İstanbul ticaret odası tarafından ehemmiyeti mahsusâ verilmektedir.

Müsteharı ayrıca oda namına bir heyet ziyaret edecektir. Mr. Klavn şerefine bu perşembe akşamı şehrimizdeki Amerika ticaret odası tarafından ziyafet yerilecektir. Buna İstanbul ticaret odası erkânı da davet edilmiştir.

FINDIKÇILAR İÇTİMAA ÇAĞIRILIYOR

Bu seneki cihan findık istihsalinin azlığına mukabil Gireson mntakasında fazla findık yetişmiştir. Tüccarlarımız bunun üzerine Avrupa piyasalarına mühim arzlarda bulunmuşlar geçen seneki buhranı telâfi için fiatı kırmışlardır. Ticaret borsası bu hali doğru bulmadığından mahsulümüzün yok yere heba olmaması için findık tüccarlarımızı umumi bir içtimaa davet etmeğe karar vermiştir.

İHRACAT EMTIAMIZ

İhracat emtiamız üzerindeki muamelât maalesef durgunluğunu muhafaza etmektedir.

Yalnız son günlerde Amerika borsamızdan 2 bin balya yapığı almış ve fiyatları 58 kuruştan 61 e çıkarmıştır.

KÖMÜR İSTİHSALATIMIZ

Ticaret odasının neşrettiği son broşürde görüldüğü üzere Ereğli havzai fahmiyesinde kömür istihsalı artmağa başlamış ve 104 bin 223 tona çıkmıştır. Yalnız bir ay içinde de Zonguldaktan İstanbul, İzmir, Mersin limanlarına 55 bin 229 ton kömür ihraç olunmuştur.

Günün Siyaseti

İNGİLTERE VE DOMİNYONLARI

Londrada toplanan imparatorluk konferansı İngiltere imparatorluğunu alâkadar eden meseleleri müzakereye devam etmektedir. Konferansın müzakereleri gizli tutulmakta isede bazı mühim meselelerin konuşulduğu anlaşılmaktadır. Alınan son malûmata göre İrlanda ile Cenubi Afrika tarafından teklif olunan bazı mühim noktalar, esas itibarile kabul edilmiştir.

Bu tekliflerin en mühimlerinden biri dominyonlara tayin oluncak umumi valilere aittir. Teklife göre, umumi valiler, riyaset edecekleri dominyonun inhasile tayin edilecek ve bunların her biri Kral naibi vazifesi ifa edecek, İngiltere Kralını temsil etmekle kalacak ve hiç bir vehile İngiltere hükümetinin mümessili sayılmayacaktır.

Konferansın bir encümeni bu teklif ile meşgul olmakta ve ona bir şekil vermeye çalışmaktadır.

Bu meselenin en mühim safhası, İngiltere kralının, Dominyon hükümetleriyle ne suretle temas edeceğidir. Şimdiye kadar bu temas, Londrada ki Dominyonlar nezareti vasıtasile vuku buluyordu. Fakat dominyonlar buna muhalefet etmektedirler.

Bunlardan bir kısmı kiral ile dominyonlar arasında umumi valilerin bir temas vasıtasile olmalarını teklif etmektedirler. Diğer bir teklife göre dominyonların Londrada ki komiserlerinin birer elçi olmaları ve kiral ile temas etmeleridir.

Bu tekliflerin her hangisi kabul olunursa olsun İngiltere ve dominyonları arasında her bağ kurulacak, yalnız kiral ile temas devam edecektir.

Bu takdirde İngiltere kralı, Londrada ki nazirlerinin tekliflerini dinlediği gibi dominyon nazirlerinin mutalealarını da dinlemeğe mecbur olacaktır. Dinlediği takdirde her dominyon ondan ayrılmak selâhiyetini haiz olacaktır.

O. R. MÜSYÖ MUSOLINININ NUTKU

Roma üzerine yürüyüşün senesi devriyesi dolayisile Duçenin irat etmiş olduğu nutuk gerek Fransanın ve gerekse diğer garp devletlerinin siyasi mahfellerinde pek fena bir tesir hasıl etmiştir.

M. Müsolininin son nutku şimdiye kadar irat ettiği bir çok ateşli hitabelerden farklı değildir. İtalyan devlet recülü memleketinin doğrudan doğruya ortaya bir "casus bellis", narp sebebi çıkarmıyacağını cihana bir defa daha tekrar ettikten sonra Avrupanın şekli hazırı ile kalmıyacağı kanaatini kuvvetle iddia ediyor.

İtalyanın inkişaf sahasından mahrum olması muahedelerin tadil olunmasını icap ettirir, nazariyesinin Duçe tarafından ileri sürülmesi ilk defa vukua gelmiyor. Bu nazariye başvekilin diماغına o suretle hâkkolunmuştur ki, kendisi sulh müdafisi olduğunun beyan eylediği sıralarda bile sözlerinde harp tinnetti hissediliyor.

Duçenin son nutku hakkında muhtelif milletler matbuatının yürüttüğü mütalâalar endişelidir. "Berliner Tagblatt", Versay muahedesi ile diğer muahedelerin tādili hakkında Müsolininin teklifini şayanı dikkat bulmakla beraber, Roma ile Parisin uzlaştıkları gün bu teklifin suya düşeceği kanaatinindedir.

İngiliz Deyli Herald gazetesi-

Aşk düşmanı !

Fransız: don

Her kürsüye çıkışında köyün genç kızlarıyla delikanlılarını sert bir korku ürpermesi sarardı. Sarı parsömen yüzünde ateş gibi parlak gözlerinin öyle katı ve mutaassıp bir bakışı vardı ki yalnız gençler değil hemen herkesi korkuturdu. Heyecanlandıkça sakalları sanki canlanır, bir yele gibi kabarırdı.

Bu köp papası, hemen her pazar vazılarında mutlaka sözü döndürür, dolayısıyla aşk meselesine dökerdi. Bir kere bu mevzua girdi mi, ağız zehir gözleri ateş saçar.

Bu köp papası, hemen her pazar vâğâ kadar vardırırdı.

Hatta bir gün, ziyaretine gittiği bir hasta evinde bu yüzden feci bir sahnenin de kahramanı olmuştu. Bahçede çocuklar bir köpek yuvasının etrafına çömelmişler merakla bir şey seyrediyorlardı. Papas yaklaştı. Eğilip baktı. Burada bir köpek yavruluyordu. Dört yumuk alacalı yavru finikiyor, bir beşincisi doğuyordu. Çocuklar:

— İşte bir tane daha! İşte bir tane daha!

Diye bağırsırlarken papası gördüler. Herifin suratı fırtınalı bir gök gibi kapanık, dargın ve tehlike dolu idi. Hemen kaçıştı. Bunun üzerine papas köpeğe saldırdı. Ağır çivili ayakları altında onu ezip öldürdü. Yavruların analarının kanile kıpkırmızı bağırsımağa başladılar.

Canavar papas, bu hayvan kanında hiddetini söndürmüş gibi çekti. Korkunç riyasetler içinde yaşar, şehvet hislerinden kendisini uzak tutmağa çalışırdı. İçinde iblisin kıvılcığından du yunca, hemen kırlara çıkar, dağ taş koşar, terler ve bunaltıp takatten kesilmeden hücrasına dönmezdi.

Yine böyle bir buhran neticesinde kırlara fırlayan rahip, ekin kokularını koklaya koklaya köyden hayli uzaklaşmıştı. Yaz günlerinde ekseriya vaki olduğu üzere hava birden bire kararmış, bulutlar kalınlaşarak gökler alçalmıştı. Bir taraftan da sert ve keskin bir rüzgâr dizginleri koparıyor, ağaçları sarsıyor ve ekin başaklarını yerlere seriyordu.

Papas, geri dönmek istedi. Fakat ne kadar çabuk gitse sağanaktan kurtulamayacağı. Yıldırım korkusile ağaçlar altına da sığınamıyordu. Çaresiz uzaklarda gördüğü çoban kulübesine doğru köşmeğe başladı. Rüzgâr cüppesini kâh uçuruyor, kâh yekken gibi doldurup sifiriyordu. İri iri damlalar da dökülme-

ne gelince M. Müsolininin harp baziliklerinden bahsetmesinden ziyade harbin henüz imkân dahilinde bulunmasına teessüf ediyor. Diğer taraftan Edependans Rumen M. Müsolininin tarzı hareketini Stalininkine teşbih etmektedir.

Görüldüğü veçhile Duçenin son nutku bütün Avrupa siyasi mahfelleri tarafından bürüdetle karşılanmıştır.

Böyle olmakla beraber Fransız matbuatının mantıksız addetmek istedikleri bu nutuk, hakikati gayet güzel ifade etmektedir. Versay, Triyanon, Nöyi, ve Senjermeren muahedeleri Avrupanın Şarkta ve vasatında büyük bir gayrı memnunlar kitlesi vücuda getirmişlerdir. Harpten menafii noksan kalarak çıkan İtalya da bu gayrı memnurlara iltihak etmeğe meyyaldır. Bu meyelânın akitler ile tesbit edildiği ve İtalyanın gayrı memnurlara önyak olduğu gün, Avrupa sulhu müsaletemi tehlikeye girecek ve imzalanan misaklar hiç bir kıymeti olmayan kâğıt parçaları haline girecektir. Bu hakikate vükuftan dolaydır ki Duçenin her nutkundan sonra Avrupa matbuatını büyük bir asabiyet kapılıyor.

M. Gayne

ge başlamıştı..

Nihayet yaklaştı. Köpekler tabiatın gazebiden korkmuşlar ve birbirine sokulup kıvrılmışlardı. Papası gördükleri halde bağırmadılar. Hücum etmediler. Kulübe, dik yarlı bir uçurum kenarında bir tek destekle oturtulmuştu. Rüzgâr biraz daha artarsa burası da emin bir melce olamazdı. Ama yağmur iyiden iyiyi sıklaşmıştı. Papas kapıyı açtı; fakat açması kapaması bir oldu. İçerde sevişen bir çiftin sımsıkı kucaklaşmasını görmüş onların vücutlarını sarsan lezzetli titremeden gözleri yanmıştı.

Şimdi, suratı korkunç uçurumdan daha korkunçtu. Gözleri cehenneme açılmış iki alev pencereyi andırıyordu.

Yerde kalın bir sırtık vardı. Eğilip onu aldı. Ve kulübenin arkasında kayboldu. Bir lâhze sonra barakanın sarsılıp kımıldadığı ve rüzgârın da yardım ettiği bir kuvvetle uçuruma doğru eğildiği görüldü. Papas, elindeki sırtığı manivela gibi kullanarak kulübeyi itti. Birdenbire topraklar döküldü, köşenin dayandığı taş yerinden oynıyarak uçuruma fırladı ve arkasından kulübe yuvarlandı.

Uğursuz papas, kenarda simsiyah cüppesi uçarak, sakalları canlanmış gibi kabarak kulübenin zıplaya zıplaya uçuruma yuvarlanışını seyrediyordu. İlk devrilişte acı bir feryat kulakları tirmalamıştı ondan sonra ses seda işitilmez olmuştu.

Cinayetten sonra, papas köye döndü. Zavallı kurbanları bulmuşlar getirmişlerdi. Ölüm bile onları kucak kucağa ol maktan ayırmamıştı. Yarı çıplaktılar. Ertesi gün papas kilisede halka en şiddetli vazlarından birini verdi ve görünmez bir elin aşk mücrimlerini zanileri amansız bir şekilde cezalandırdığını söyledi. Mısal olarak ta henüz kanları kurumayan iki genç kurbanını zikretti.

Herkesi dehşet kaplamıştı. Papas, kürsüden indi, cüppesini hisıldatarak halkın arasından bir kâbus ağırlığıle geçti. Fakat kapıdan çıkarken iki jandarmının kendisine yaklaştığını farkedince irkilip sarardı. Karşı tepede bir kovuğa saklanan başka bir çoban dükkümü cinayeti görmüş ve karakola haber vermişti. Korucu, orman bekçisi de orada imişler. Şehadetteki bu ittifak tevkil için kâfi görülmüş ve gaddar aşk düşmanının katil ellerine kelepçe vurulmuştu.

GELİŞİ GÜZEL

Bir riyaset namzedi

Şair Mehmet Emin Bev, B. M. Meclisi reisliği için Serbest fırka meb'uslarından on rey aldı.

Fazıl Ahmet Beye yeni bir nükte savurmak fırsatını veren bu hadise üzerine şöyle biraz düşündüm.

Emin Beye çok hürmetim vardır. Kendisini gönülden sevenlerdenim. Kendisine her türlü makamları da lâyık görebilirim. Yalnız meclis reisi olmasını gönlüm bir türlü arzu etmiyor. Çünkü, malûm ya, meclis reisi sadedin ne demek olduğunu bilen bir zat olmalıdır.

*

San'attan zanaata

Hüseyin Cahit Bey Sanayi bankasına meclisi idare reisi olmuş.

Bu suretle üstat san'attan zanaata geçiyor demektir. Hayırlı olsun!

Toptu İqne

KIZIL

YAZAN: Ömer Rıza

- 50 -

GÖMLEK

Tahta kapı üzerinde götürülen ceset

Onun bütün günü bu düşünceler içinde geçti. Akşam uyumak istedi. Fakat yorgunluğuna rağmen bir lâhze uyuymadı. Annesile babasının, Osman ile Nailenin hayallerin gözünün önünden kaçmıyordu. Hele Osmanın kanlı cesedi, onun son dakikasında çektiği sırtap, onun tam bir tevekkül ve teslimiyet içinde hayatından feragati, Mehmedin bu hadiselerle karışması, aynı zamanda masumiyetini iddia etmesi... Bunların hepsi birer birer onu meşgul ediyor, onun zihnini karıştırıyor, onun kalbini sarsıyor, onun hislerini coşturuyordu. Leylâ sabahı güç etti. Sabahleyin Mehmedin uğramasını bekledi, bekledi, fakat gelen giden olmadı. Leylâ bütün gün yollara baktı, bütün gün bir haber almak ümidile titredi. Şehirde acaba neler oluyordu? Osmanın cesedi ne olmuştu? Onun yerine kim geçmişti? Naile ile bütün ailesi neye uğramıştı? Bütün bunlar meçhuldü. Leylâ, Nailenin yanından ayrıldığına pişman oldu. Böyle bir zamanda onun yanından ayrılmak hiç te doğru değildi. Leylâ, o geceyi de orada geçirmeğe karar verdi. Ertesi gün her halde bir karar verecekti. Burada kalacak mıydı? Yoksa gidecek miydi?..

O gece de korkunç rüyalar içinde geçti. Ertesi sabah ta gelen giden olmamıştı. Fakat belki bir gelen olurdu. Leylâ bütün gün bekledi. Bütün gün yolları gözetledi. Fakat şehrin bu ücra tarafına uğrayan yoktu. Leylâ geceleyin karar verecekti. Bu mahpesi bırakıp gidecekti. Hem de Nailenin yanına..

Gece yemekten sonra, Leylâ, evin sahibi olan ihtiyar kadınlı konuştu:

— Teyze! dedi, ben bu gece çıkıp gideceğim!

İhtiyar muvafakat etmedi.

— Olmaz, kızım. Seni karanlığa bırakamam. Hele bugünlerde emniyet te kalktı. Ortalık katillerle dolu. Koca halife bile öldürüldü. Seni nasıl yalnız başına bırakırım?!

— Teyze, sen merak etme. Ben korkmam. Sonra yabancı bir yere gidecek değilim. Nailenin yanına gideceğim.

— Kızım! sen bilirsün. Fakat beni dinlersen gece çıkmak! sabahı bekle.

Leylâ sustu. Fakat o kararını vermişti. Bu gece buradan çıkıp gidecekti.

Gece yarısı bulbul ettiği zaman Leylâ, hançerini taktı. Abasını sırtına attı. Başını sımsıkı bağladı, yüzünü örttü ve dışarı çıktı.

Ortalık kapkaranlıktı. Leylâ adım adım ilerledi. Rasgelediği ilk dar sokağa daldı. Oradan daha geniş bir sokağa çıktı. Adımlarını sıklaştırdı. Genişçe sokağı geçtikten sonra nereye sapacağını şaşırıldı. Rasgele bir yola girdi. İlerledi. Yolda bir kimseye tesadüf etmedi. Biraz ilerledikten sonra ilerde sesler duydu. Bunlar birkaç adamdı. Konuşa konuşa gidiyorlardı. Leylâ onların gittikleri tarafa koştu. Onlara ar kalarından yettiği. Onları biraz dinledi ve dikkat etti. Bu birkaç adam kapı gibi bir şey taşıyorlardı. Kapının üzerinde bir ceset yatıyordu. Bunu taşıyanlar o kadar süratle ilerliyorlardı ki cesedin kafası, tahtaya çarpıyordu. Demek, bu bir ölü idi. Leylâ, biraz daha dikkat etti. Kafasında bir şimşek çaktı. Bu ceset, Hazreti Osmanın cesedi idi. Leylâ, koştu ve cesedi taşıyanlara yaklaştı. Onların birine sordu:

— Birader Hazreti Osmanın evine nereden gidilir?

— Bu suali soran kimdir? Tanıt kendini hemşeri...

— Emevilerden Yezidin oğlu Veli dim..

— O halde bize iltihak et. Şehit Osmanın defnine iştirak et.

— Birader, Osman Allahın rahmetine kavuştu. Sen bana onun evini göster.

— Şu yoldan in, sağa sap. Kendini konağın karşısında bulursun.

Leylâ durmadan geriledi ve koştu. Cesedi götürülenler, bir tehlikeden korkuyormuş gibi koşuyorlardı.

Leylâ birkaç dakika sonra Osmanın evi önünde idi. Yanan kapıdan içeri girdi. Nailenin dairesine doğru koştu. Dairenin kapısı kapalı idi. Ortalık, derin bir sükûnete dalmıştı. Leylâ, kapıyı ya vaşca vurdu. Yukardan bir pencere açıldı ve bir kafa görüldü:

— Kimsiniz, ne istiyorsunuz?

— Açınız. Ben Yezidin kızı Leylâ'yım!

Görünen kafa geri çekildi, bir iki dakika sonra kapı açıldı. Leylâ içeri girdi ve kapıyı açana sordu:

— Naile uyanık mı?

— Uyanıktır ve odasındadır.

Leylâ ilerledi. Nailenin odasına girdi. Naile üç beş kadınla birlikte oturuyordu. Hem konuşuyor, hem ağlaşıyorlardı. Naile Leylâyı kucaklayarak öptü. Onun geri dönmekten memnun oldu. Ona:

[Bitmedi]

SUTUNLARDA SEYAHAT

Yeni şöhretler

Dün vatandaş gururu ile bir hoca zevkini beraber duyudum. Bu toprağın çocuklarından biri, Viyanada henüz tahsil devresinde iken, ancak beynelmilel şöhretlerin eserlerini basan yüksek bir müesseseye beş bestesini kabul ettirmiş. Dün işte bu eseri görüp gururandım. Şiir, köy, şakacık, mersiye, bir yaz hatırası isimlerini taşıyan bu besteler hakkında söz söylemek bana düşmez. Kıymet hükmünü bu yüksek müessese vermiştir. Gurbet ellerinde bir Türk yavrusunun liyakatten başka desteği olmaz. Necil Kâzım, bugün memleketinin hem şöhreti, hem şerefi olmak gibi iki başlı bir saadete ermiştir.

Onu hâlâ kısa pantolonu, küçük yüzü sınıfına ilk girdiği günkü halile görüyorum. Yıllar geçip sınıflar değişti, çö, ondaki seciye çizgileri, zekâ ve irade tezahürleri de bir bir belirmiye başlamıştı. Liseyi bitirirken Necil'de musiki aşkının uyandığını görmüştük.

Bir gün onu boyundan büyük bir Viyolonselile dile getirirken seyrettim. Seneler geçti. Viyanada çalışmaya başladı. Yaz tatillerinde gelir, beni arardı. Çok kere musikimize dair konuşmuşuzdur. Beni en çok ümidde düşüren varlıklarından biri de, Necilin garpta çalışmış bir çokları gibi millî musikimize istibafıla bakmaması idi. Hatta son gelişinde ancak Türk elhanı ile yeni bir şey yapmak kabil olacağını söylemişti. Millî musikimize iptidai, hiç bir işe yaramaz diyenlerin kısır, ilhamsız sanihaları dört batotalık bir varlık göstermeden, ondaki feyiz bulanlar en yüksek isimlerin toplandığı bir müesseseye imzalarını kazdirdılar.

Necil Kâzım, bu erken şöhretini istidadı kadar millî imanına da borçludur sanıyorum.

Bugün onun yükseldiği şöhret tepesine bakarken sade bir vatanında, yalnız bir talebemin şerefine sevinmiyor, aynı zamanda yarınki musikimizin de bu hamlelerden doğacağına inandığım için ayrı bir zevk te duyuyorum. Genç bestekâra candan tebrikler.

Seyyah

Harici haberler

Sofyada

Binlerce kişi kiralıve
kiralıçeyi kutluladı

Sofya, 2 (A.A.) — Payitaht, bugün halk tarafından yapılan emsalsiz tezahürata sahne olmuştur. Ahali ta sabahtan itibaren saraya mücavir olan cadde ve sokakları işgal etmekte idi. Saat 9 da sarayın avlusunda merasim başlamış ve kiral ile kiralıçe tebrikatı kabul etmiştir.

İlk önce tebrikte bulunan heyet, başlarında başvekil olduğu halde hükümet erkânı olmuştur. Bundan sonra harp malülleri, meb'uslar ve ihtiyat zabileri kendilerine ait bayrakları taşıyan muhtelif teşekküller, şehir ahali ve vilâyetlerden gelen heyetler arzı tebrikat etmişlerdir.

Nazırlarla harp malülleri kiralın yanında yer almağa davet edilmişlerdir. Merasim, alkışlar arasında devam etmiştir.

Takriben 200 bin kişi kiral ve kiralıçeyi selâmlamış ve hükümdarlar merasimin nihayetine kadar ayakta durmuşlardır. Bir çok köylüler, memleketin âdatına tevfikân kiralıçeye bir takım hediyeler takdim etmişlerdir.

Dün akşam kiralın, başvekilin evinde bulunduğu haberi şayi olması üzerine, halk mumaileyhin övünün önüne toplanmıştır. Kiral evden çıktığı zaman fevkalâde alkışlanmış ve uzun müddet omuzlarda götürülmüştür.

Mes'ul kim?

Pangalosun mevküfen
muhakemesi
kararlaştırıldı

Atina, 2. — Tahkikat hâkimi jeneral Pangalosun mevküfen muhakemesi ne karar vermiştir. Pangalos yarın da tekrar isticvap edilecektir. Matbuat son hareketi tertip edenler hakkında şiddetli cezalar tatbikini tavsiye etmektedir.

Ciheti askeriye tarafından yapılan tahkikat ve istintak hitam bulmuştur.

Harbiye nezaretine verilmiş olan tahkikat fezkesi M. Venizelosu takdim edilecektir.

Harekete iştirak eden zabitan divanharbe, sivil ahali ile müteakib zabitan da mahakimi adliyeye sevk edileceklerdir. Harekete iştirak ettiği anlaşılan sabık bir nazir hakkında da takibat icrası için emir verilmiştir.

Moskovada tevkitle

Moskova, 3 (A.A.) — Amele işini baltalamak üzere teşekkül etmiş olan biri 24 ve diğeri 20 kişilik iki suikast teşkilâtı meydana çıkarılmıştır. Bunların muhakemesi Moskovada yapılacaktır.

Rusyada işsiz
amele yok

Moskova, 2 (A.A.) — Amele milli iktisat faaliyetinin amele binaen fevkalâde ihtiyacına binaen işsiz bir tek amele kalmamıştır. Mesai komiseri bundan sonra iş borsasının ilgasile sanayiün her şubesi için icap eden ameleyi yetiştirmekle mükellef bir kadro teşkilâtı ihdası hakkında hükümet bir proje tevdi etmiştir.

Peştede ölümler günü

Peşte, 2 (A.A.) — Ölümler günü dün kahramanlar mezarında teş'it edilmiştir. Merasimde İtalya, Türk, Bulgar ve Alman sefareti erkânı da hazır bulunmuşlardır.

SPOR

İhtilâf berdevam

Sporcular bu araya gelip ikiliği bertaraf etmeyecekler mi?

İkiye ayrılan kulüplerimizi birleştirmek için çalışıldığını yazmıştık. İki tarafın, noktai nazarını taati etmek üzere muntaka reisi Yusuf Ziya Beyle, Zeki Rıza Bey birbirleriyle görüşüyorlardı.

Dün akşam geç vakit öğrendiğimize göre, maalesef bu görüşmeler müsbet bir netice vermemektedir. Çünkü her iki tarafta da noktai nazarında ısrar ediyor.

Dün gece terefeyn son bir defa daha görüşeceklerdi, Ümit ederiz ki her iki taraf ta hüsnü niyet göstererek sporun düştüğü şu elim halden kurtaracaklardır. Bunu sporcu hüsnüniyetinden beklemek hakkımızdır.

Memleket haberleri

İzmir şehir meclisi

Aza pek fazla tütün tiryekisi imiş

İzmirde şehir meclisi içtimalarına başlandı. Teşrinievvelin birinci günü yapılan içtimada şehre ait bir takım meseleler konuşulmuştur.

Yalnız alınan haberlere göre İzmir meclisindeki aza pek ziyade tütün meraklılarıdır. Bir İzmir gazetesi bu halden şu satırlarla bahsediyor.

Aza beyler o kadar çok sigara içiyorlardı ki salon duman dolmuştu. Hanım azalar duman dan en fazla müte'ssir olanlardı. Hasane hanım yerinden kalkarak kapıyı açtı.

Reis (Azalar) — İçtimalarda sigara içmemek usuldendir. Onun için sık sık sigara teneffüsü yaparız.

Bu sözler sigaraya fazla müptelâ olan bazı aza beyler tarafından işmizazla karşılandı.

Paris Lonarayı yendi

Paris, 2 (A.A.) — Futbol maçında Paris takımı Londra takımını yenmiştir.

Bir nehrin yatağı değişti

Moskova, 2 (A.A.) — Magnitogorsk'ta maden fabrikasının inşası üzerine Ural nehrinin yatağı değiştirilmiştir. Bir kilometre boyundaki betonarme set 90 günde inşa olunmuştur.

18000 Yahudi

Newyork, 3 (A.A.) — Balfour beyannamesinin yıl dönümü münasebetile 18,000 Yahudi İngilterenin Filistin siyasetini protesto etmek üzere Madison Square'de bir içtima yapmışlardır. Boston'da, Filadelfiya'da ve daha bir çok şehirlerde bu kabilden içtimalar yapıldığı haber verilmektedir.

İndistanda bir mahkûmiyet

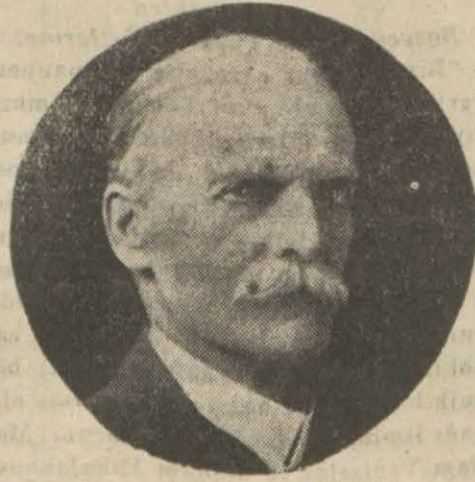
Yeni Delhi, 3 (A.A.) — Kalküte sabık belediye seisi ve milli kongre reis vekili fesat tertibatında bulunmak töhmetile bir sene hapse mahkûm edilmiştir. Zevcesinin muhakemesi yarın yapılacaktır.

Mezarlıklar mülga

Moskova — Sovyet hükümet, bütün mezarlıkları üç sene zarfında kaldırmağa karar vermiştir. Bundan böyle cesetler yakılacak ve toprağa gömülmeyecektir.

Kadınlar niçin okuyorlar?
Belçikalı bir profesöre göre züppelik için!

Profesör « Eskiden kadınlar aşklarını balolarda bulurlardı, şimdi darülfünunlarda arıyorlar! » diyor

Profesör Tomas Ferdinand

«Kadınların mekteplere fazlaca devam etmelerinin sebebi nedir? Bu suale verilecek ilk cevap, kadınların artık birçok mesleklerle girmek üzere oldukları ve muvaffak olduklarıdır. Halbuki

bunun aslı yoktur. Doktor, avukat, mühendis ve saire olmak üzere darülfünunlara giren kadınların ekserisi sırf züppelik için buralara giriyorlar.»

Brüksel darülfünunu müderrislerinden Tomas Ferdinand tarafından ileri sürülen bu fikirler, Londra gazeteleri tarafından naklolunmaktadır. Belçikalı profesör beyanatına devam ederek diyor ki:

«Kadınlar, yemek pişirmek ve dikmek öğrenirlerse daha çok iyi ederler. Çorap örmeği, bir pantolon yamağı öğrenmek, yemek pişirmek elhasıl zevce ve valide olmak üzere yetişmek, kadın için psiko-fiziyojoloji, yahut kablettarih devirler ahvalini öğrenmekten çok iyidir. Kadınlar darülfünunu koca bulmak yeri sayıyorlar. Eskiden kızlar nişanlılarını balolarda bulurlardı. Şimdi onları darülfünunun koridorlarında arıyorlar. Onların bu hareketi ilme hakarettir.»

İktisadî Haberler

Faiz meselesi

Hükümetin inşa ettirdiği demiryollar hakkındaki tenkidat meyânında bilhassa Yülyüs Berger şirketile aktolunan mukavelelerin ağır şeraiti ihtiva ettiği de söylenmektedir.

Kütahya - Balıkesir ve Ulukışla - Boğazköprü (Kayseri) hatlarının vücuda getirilmesi için hükümet canibinden iki mukavename aktü teati edilmiştir. Bunlardan birisi mezkûr inşaat şirketile mün'akit inşaat mukavelesi ve diğeri bu hatlar için hükümete 65 milyon marklık kredi açan bankalar sendikası ile teati edilen mali mukaveledir. İnşaat şirketinin bu ikinci mukavele ile hiçbir alakası yoktur. Şirket ancak hükümet kuvvetli bir mali grup takdimi suretile hizmet etmiştir.

Alman bankalar sendikası mümessilleri tarafından dermeyer edilen faiz şeraiti senevi % 8 zimmet faizi ile şehri % 1,6 komisyon, yani emre amade vesaiti naktiye üzerinden cem'an % 10 faiz ve komisyon, fakat buna mukabil hükümetçe sarf ve istifa edilmeyen miktar ve müddet için % 5 matlup faizi hesap edilmesi şeklinde idi.

O vaktin maliye vekili bu şeraiti pek müsait bularak kabul etti. Fahiş bulsaydı elbette reddederdi.

Bu bapta vereceğimiz atideki tafsilât meseleyi bir kat daha tenvir eder.

Hükümet tarafından alınan 65 milyon marklık kredi aydan aya tediyeye

dilecek 96 taksitle sekiz senede cem'an 81,927,085,39 mark olmak üzere ödenecektir. Aradaki fark, yani kesirsiz 17,000,000 mark balâda zikredilen zimet faizleri ile komisyonları irae eder.

Buna mukabil hükümetin henüz istifa etmediği veya şirkete işin bidayetinde avans olarak verdiği paraların hükümete raci % 5 matlup faizleri vardır ki takriben 2,3 milyon mark tutacaktır. Binaenaleyh hakiki faiz yükü 17,000,000 2,300,000 = 14,700,000 R. M. dir.

65 milyonun 8 senede % 10 faiz ve komisyonu 17 milyon olduğuna nazaran aynı sermayenin aynı müddette 14,7 milyon getirmesi için miktarı faiz:

$$\frac{14,700,000}{17,000,000} = \frac{X}{10} = \% 8,65$$

olduğu tebeyyün eder.

Bu miktar faiz Alman hükümetinin malûm büyük Amerika istikrazı için kabul ettiği faiz yüküne tevafuk etmek tedir. Yalnız bu istikraz için Almanların ayrıca karşılık olarak bütün sanayi, ticaret ve ziraatlerini teminat gösterdikleri teemmül edilecek pek mühim bir keyfiyettir.

Böyle bir faiz yükünün bugün bile bütün cihan para piyasasındaki ahvalü şeraiti nispetle fahiş sayılmıyacağı kanaatindeyiz.

SATILIK-KIRALIK
EV

Şişlide Kâğıthane caddesinde No. 138 sekiz oda banyo, havagazı, terkos, elektrik, telefon ve kaloriferi ve altında da garajı vardır. Tünelde pastacı Lebonun yanında Cems bey apartmanı 3 numraya müracaat telefon, Beyoğlu: 148

Zayılar

Trabzon lisesi 10 uncu sınıftan aldığım tasdiknamemi kaybettimden ve bu defa yenisini alacağım için eskisinin hükümü kalmadığını ilân ederim.

Adres: İzmir K rantına Halil Rifat Paşa caddesi N: 222 B. Sami

İSTANBUL BELEDİYESİ
DARÜLBECDİYİ

st B. Darülbeydi temsilcileri

Salı günü
akşam saat
21.30'da yalnız
muallim ve
talebelere
mahsus

MELO

3 Perde
12 tablo
Yazan:
H. Bernstein
Terceme eden:
Fikret Adil
6 yaşından aşağı olan çocuklar
tiyatro: kabul edilemez

Doğum ve kadın hastalıkları
mütehassısı
Doktor
Hüseyin Naşit
Türbe, eski Hilâiahmer binası
No. 10 Tel. İstefon: 2622

KANSIZLIK

Nörastel
zailyet
Chloros

SIROP DESCHIENS, PARİS

Çıkıyorlar

Darülfünun müderrisleri
S. F. dan ayrılıyorlar

Edebiyat fakültesi koyduğu prensipi ilk defa kendisi tatbik ediyor

Darülfünunun bilhassa daimi müderrislerinin sadece ilim hayatile meşgul olupharicte diğer işlerle uğraşmamaları prensipi etrafında, Darülfünun divanı intihabatına tekaddüm eden günlerde çok hareketli fikir münakaşaları olmuş, hatta bu prensibi ortaya vazeden Edebiyat fakültesi, kısmen bu yüzden divan intihabatına bile iştirak etmemiştir. Bu münakaşalar arasında Terbiye müderrisi İsmail Hakkı beyin faal bir politika hayatına atılışı kuvvetle mevzubahis edilmiştir. Bu mesele son günlerde tekrar mevzubahis edilmiş ve haber aldığımız göre, Divana aza intihap edilen terbiye müderrisi İsmail Hakkı Ruhiyet müderrisi Şekip beyler mensup buldukları S. C. fırkasından istifaya karar vermişlerdir. Daimi müderrislerle, Darülfünun emini, fakülte reisi ve divan azası olacak müderrislerin bilhassa ilme hayatını vakfetmiş olmaları prensipini ortaya çıkararak ve bunu kuvvetle mevzubahis eden Edebiyat ve İlahiyat fakülteleri, verdikleri kararı bu suretle evvelâ kendileri tatbik etmiş ve kuvvet kazanmış olmaktadır. Mevsukan haber aldığımız göre İlahiyat fakültesi müderrislerinden Yusuf Ziya bey de mensup olduğu aynı firka dan çekilecektir.

Bir büyük ölü

Yazan:
Kemal
Cenap

Prof. Gley

Fransa Tıp Akademisi azasından ve Paris'te Collège de France'da Umumi Hayatiyat (Biologie générale) kürsüsü müderrisi Professör E. Gley'in bir cerrahî ameliye neticesinde vefat ettiğini haber aldık.

Fransız irfanının bir taci olan E. Gley en necip beşeri hislerle meşbu olduğu halde Claude Bernard'ın yuvasında onun eserini itmam etti. Bütün beşeriyeti mütefekkinin sevgilisi olan Prof. E. Gley'i ilmi zaferleriyle ve her hakiki ilim adamının mümtaz vasfı olan mütevazı simasıyla Türk Tıp âlemi de tanıır.

Kıymetli bir erlânın kaybeden Fransaya, bu büyük ölünün tekdürkâr ve hürmetkârı olan münevver türk efkârı umumiyesinin teessürünü benim nazîz kalemim ifade edemez. Ölüm karşısında bütün hisleri felce uğrayan her fani gibi ben de, Fransız ilim âlemine ancak beyanı taziyet ederim.

Prof. Dr. Kemal Cenap

DİVAN NE VAKİT TOPLANACAK
Yeni Darülfünunun divanı intihabatı bitmiş, tıp fakültesi de Kadri Raşit ve Hasan Reşat Beyleri intihap etmiştir. Fakülte reisleri divanın tabii azasından olmaları münasebetile yeni divan şu suretle teşekkül etmiş bulunmaktadır:

Köprülü zade Mehmet Fuat, Yusuf Şerif, Mustafa Şekip, İzmirli İsmail Hakkı Terbiye müderrisi İsmail Hakkı, Kadri Raşit, Hasan Reşat, Süreyya Ali, Mustafa Hakkı, Mustafa Salim, Sabri Tahir, Muslihüttin Adil, Ebülulâ Beyler.

Divanın tabii reisi Darülfünun emini Muammer Raşit Beydir.

Intihab neticeleri henüz emanete bildirilmediği için Divanın ne günün toplanacağı malûm değildir. Divanda büyük fikir ve noktai nazar mücadeleleri olacaktır.

İşaretler:

Müstemlikcilerin piştarları

Geçenlerde İstanbul'a bir Fransız devlet adamı geldi ve bir diplomat onun namına nutuk söyledi. Bu nutuk Fransızca İstanbul gazetesinde aynen neşredildi. Nutukta, buradaki laik ve papas Fransızların cümleten Fransız harsını yaydıkları ve medeniyete hizmet ettikleri söylendi. Laik Fransız devlet adamı, Fransanın ihracat emtiasından olan papasların medeniyete olan hizmetlerine teşekkür etti. Sonra bu devlet adamı şikâyetleri dinledi. Ona dediler ki:

— Biz Fransa için daha çok çalışma çabız, burasını daha ziyade medenileştireceğiz fakat ah şu vergiler bir kalksa!

Bilmem laik devlet adamı kalkıp ta eski Osmanlı ricalile konuşur gibi inkılap ricaline;

— Monşer size medeniyet getirecekler, bunların vergilerini indirin diye bir hafiflikte bulundu mu bilmiyorum. Fakat buradaki Fransız papası, lâyıf, kadını, erkeği, tarihi dünyası, orospusu hep birden bir şeye çalışıyorlar...

— "Bizi emperyalist Fransa hesabına temdine..."

Sinemalarda Fransız emperyalizminin methini, senasını, göre, göre baktık. Papas mekteplerinin çocuklarımızı bir an içinde nasıl çaldığını senelerdir hayretle seyrediyoruz.

Bunlar ne ise, ne... Son haftalarda, bu Fransızlara bir şeyler oldu.

Papaslar küplere bindiler. Muahdeden, tarihten, maziden bahsediyorlar.

Fransızca çıkan bir iktisat mecmuası da son sayılarında, İsmet Paşanın nutkunu tahfil ederken birçok şeyleri beğeniyor. Fakat nihayet iş geliyor, gümrüklere dayanıyor.

Türk başvekilinin, Türk inkılap fırkasının gümrükleri milli istihsal namına sıkı tutmasını bir türlü hazmedemiyor.

Yana yakıla bundan şikâyet ediyor.

Dikkat ettim, Fransızların memnun olmadıkları meseleler hep bizim kendimize ait kendi aramızda halletmek isteğimiz işlerdir. Niçin bu adamlar Türkiyenin dahili meseleleriyle bu kadar alakadardır? Neden sinemalarla meşgul oluyorlar, neden barların vergileriyle uğraşıyorlar? Neden mektepler içinde sinirlilik gösteriyorlar. Neden gümrük siyasetimizle bir ecebebi gibi alakadar olmuyorlar?

Çünkü buraya medeniyet getirmek istiyorlar. Çünkü insanlığa hizmet etmek istiyorlar (!) da onun için bizimle sıkıdan sıkıya alakadar oluyorlar.

Onların insanlığını bilmiyen yoktur. Tunustan, Cezayirden, Suriyeden geçtik... Papazile, karıslı, sarrafıle fethe çalıştığı balkan memleketlerinde bile halkın neler çektiğini anlamak için kısa bir Bükreş seyahati kâfidir.

Papasını göbeklendiren, karısını elmaslıyan, sarrafın ensesini yağlıyan bu memleketler Fransız sermayesinden çektiklerini, büyük harpte görmediler.

Balkanlarda büyük harpte arta ka-

Kont Bethlen ve M. Venizelos Başvekilimize telgrafla teşekkürlerini bildirdiler

Ankara, 3 (A.A.) — Macar Başvekil Kont Bethlen cenapları ve Yunan Başvekil M. Venizelos cenapları ve hariciye nazırı M. Mihalakopulos memleketimizi terketmeden evvel Başvekil İsmet Paşa Hazretlerine atıdıkları telgraflarını göndermişlerdir:

Başvekil İsmet Paşa Hazretlerine:
"Türkiyenin misafirperver toprağını terketmeden önce zati devletlerine hükmüt erkânına ve resmî ve gayri resmî bütün mahafîle hakkında gösterilen kardeşçe hüsnü kabulden dolayı pek has bir hararetle teşekkür ederim. Bilhassa bu hüsnü kabulün vatanıma müteveccih bir şeref olması itibarıyla son derece bahtiyarım. Zati devletleri Türkiyenin büyüklük ve refahı uğrunda inkişaf ettirdikleri azami mesai ve gayret vadisinde kendilerile Macaristanın nuhabet ve temanniferinin her beraber olduklarına kanî olabilirler. Muhtaplarmak şerefine nail olduğum, her defa Macaristan hakkındaki muhabetlerini bana hissettirmek lütfun-

da bulunan reisicumhur hazretleri nezdinde çok hürmetkâr şükranlarıma ve tazimlerine terceman olmanızı zati devletlerinden rica ederim, efendim".

Bethlen
Başvekil İsmet Paşa Hazretlerine:
"Bizé o kadar nezaketle mihmanperverlik göstermiş olan Türkiye Cumhuriyeti toprağını terketmekte olduğumuz şu anda bize gösterdiğiniz o kadar dostane, o kadar hararetle ve samimi hüsnü kabulden dolayı en kalbi teşekkürlerimizi bir daha takdim ile zevkiyabız. Yunan-Türk dostluğunun sağlam bir surette teyyüt ettiği ve Ankarada vazolunan temellerin yakın şarka bir sulh binasına ve harsi gaşaya esas ola çaği itminanı kavisiye gidiyoruz. Madam Venizelos ve Madam Mihalakopulos'un Madam İsmet Paşa Hazretlerine gönderdikleri pek samimi selâmlara bizim de kendisi hakkındaki en hürmetkârane hissiyatımızı terdif buyurmanızı zati devletlerimizden rica ederiz.

Venizelos Mihalakopulos

Dahiliye vekili Dün izmire hareket etti

Ankara, 3 (Telefon). — Dahiliye Vekili Şükrü Kaya Bey bugün refakatında Jandarma umum bugundan olduğu halde öğle trenile İzmir hareket etti. İstasyonda Dahiliye erkânile bazı mebruslar tarafından teşyi olundu. İzmirde 4 gün kadar kalacak, felâketzedelere taksitle ev inşa ettirilip, ettirilmeyeceğine araştıracak Balıkesir tarihî dönecedir.

Hariciye tayinleri

Ankara, 3 (Telefon) — Hariciyeden 30 memur ecnebi memleketlerinde tayin edilmek üzere. Bu meyanda bir de umumî müdür vardır.

DIYARBEKİRDE BİR MAÇ

Diyarbakır 2 — Bugün umumî müfettişlik mntaka spor birincilik müsabakası Diyarbakır, Urfa takımları arasında yapıldı, bir karşı dörtle Urfa takımı galip geldi. Urfa sporcular müfettişliğin koyduğu kopyayı aldılar.

HARİCİ TİCARET KALEMİ

Ankara 2 — Yeni teşkil edilen harici ticaret teşkilâtının tekerimülü için yeni sene bütçesine 69 bin lira ilâve edilmiştir.

Bu suretle mevcut vesait takviye edilecektir.

lan insanlar ve onların çocukları damarlarında son kalan kanı iktisat müstemkesi aryanın süngüsüle aktıyorlar. Balkan sokaklarında dolaşanlar kansız kadavralardır.

Ecnebi sermayesinden bahsedeneri gördükçe müstemlekeçilerin piştarları ile karşılaşmış olduğuma daha iyi anlıyorum.

S. E.

İzmirde

Halka muavenet için alınan yeni tedbirler

Sihhiye vekilinin beyanati
İzmir felâketzedelerine yapılan muavenet devam etmektedir. Şehrin ekser yerleri temizlenmiş ve seylapzedeler iskân olunmuştur.

Sihhiye vekili İzmirde

İzmir, 2 (A. A) — Şehrimizde bulunan sihhiye vekili Refik bey bugün Burnovaya giderek felâketzedelerin ahvali sihhiyelerini tetkik etmiştir. İzmirde bazı yerleri gezerek muavenete muhtaç olan aileler hakkında yapılacak tedabire dair bizzat meşhudatta bulunmuşlardır. Vekil bey, vakî beyanatlarında hükümetin azası sıfatile felâketzede vatandaşlara yapılacak muavenetin ne olabileceğini yakından tetkik etmek, hem de Hilâiahmer reisi olmak itibarıyla muhtaç vatandaşlara acilen yapılan ve yapılması lâzım gelen muaveneti yakından takip etmek üzere başvekil hazretlerinin emriyle geldiklerini ve Eskişehirden geçerken en muhtaç vatandaşlara tevzi edilmek için bir takım yatak yastık, battaniye, çamaşır, çorap elbisé ve ayrıca çocuk eşyasının ihzarile derhâl sevikleri için emir verdiklerini ifade etmişlerdir.

Balo hadisesi

Hamdullah Suphi B diyor ki

Ankara, 3 (Telefon) — Hamdullah Suphi B. balo hadisesi hakkında şunları söylemektedir: «Türkocağı şeref ve mertlik hissini kaybetmemiştir.»

Hamdullah suphi B. Zekeriya beyin Dumlupınar yıl dönümü ferdasında yazdığı Mehmetçik makalesinde Türk zabıtine aykırı hisler izhar ettiğini, müseccel bolşevik yazıcılarla dost olduğunu, ocağın bolşevikliği vatan için tehlike saydığını söylemiş ve demiştir ki:

"Zekeriya B. Abdülhak Hâmidî, Mehmet Emîni Türkçülüğün bütün san'at mefahirini tezlil ve iptal etmek istemiştir. Türk ocağı onları millî şeref mevzuları sayar. Zekeriya B. hiç doğu olmanın bir merkez kadrosu neşretmiştir. Ocak aleyhine muztarip halkın hissiyatını tahrik için hiç bir fırsattan kaçınmamıştır.

Millî bir bayram gecesi Türk ocağının düşmanın kendi aramızda tutamazık. Ocak, içinde şeref ve mertlik hissi ölmemiş olan bir gençlik müessesesidir. Zekeriya bezin tuttuğu yol böyle bir müessesenin içinden geçemez. Bir ocaklı dedi ki: "Bu darbenin ıslah edici bir tesiri olmuştur.. Bir müddet evel ocak binasının bir buçuk milyona çıktığını söylerken şimdi bir milyon diyor. Tahsisatta da yüzde elli tenzilât yapı ıştır.."

GÜLHANE MÜSAMERELERİ

Gülhane seririyati 930 — 931 senesi tıbbî müsamerelerinin birincisi Teşvinsaninin ikinci Pazar günü saat 16,30 Gülhane konferans salonunda Muallim Nazim Şakir Beyin riyaleti altında inikad etmiştir.

Reisin nutku iftitahisini müteakip:

1. — Muallim Lutfi Bey tarafından gebelğin teşhisi için Aschein ve Zondek teamülü.
2. — Asabiye asistanı Esat Bey tarafından Landouzy — Dejerine tipinde nadir bir miyopati.
3. — Muallim Abdülkadir Bey tarafından taze irtişah ankapsule plörit.
4. — Dahiliye asistanı Raci Bey tarafından atipik deformant artirit vakası
5. — Nisaiye asistanı Ziya Bey tarafından Vilâdiye ve Nisaiyede (pernocton) tatbikatı hakkında tebliğlerde bulunulmuş ve (pernocton) tatbikatı sinema ile gösterilmiştir.

Münakaşata Muallim Abdülkadir, Mürat, Sani Yaver, Nazim Şakir, Kemal Hüseyin ve Bühraneddin Beylerle Dr. Hađi ve Salih Beyler iştirak etmişlerdir.

Türk ocağının kış programı

Lisan kursları açıldı, konferans ve konserlere perşembe akşamı başlanıyor
Türk ocağı bu haftadan itibaren tanzim ettiği kış mesai programının tatbikine başlayacaktır.

Bu akşamdan itibaren İngilizce Fransızca, Alamanca lisan kursları açılarak derslere başlanacaktır. Her üç kursa bir çok kadın ve erkekler kaydedilmişlerdir. Dersler akşam saat beşten sekize kadar devam edecektir. Bu Perşembe akşamından itibaren ocakta her hafta perşembe akşamları konferanslar verilecektir. İlk konferansı Aptullah Cevdet B. verecektir.

13 üncü perşembe akşamı da Madam Fiyer Fransız edebiyatı ve kitabet hakkında bir konferans verilecektir. Madam iki saat devam edecek olan bu konferansın bir saatini kitabet jestlerine üçüncü konferansı "Sihhat sergileri," namile Mazhar Osman B. verecektir.

Kış mevsiminde konferans vermeleri için bir çok müderris ve ediplerin muavenetleri temin edilmiştir. Konferanslardan sonra konserler verilecektir. Bundan başka cuma günleri Gençler mahfelinin yüksek musiki amatörleri tarafından konserler verilecektir. Bu konserlerde klasik parçalar çalınacaktır.

Pakize ve Mutahhara H. lar da ayrı birer konser vereceklerdir.

Sırp müslümanları

Yugoslavya matbuatından "Politika," gazetesinde okunduğuna göre Yugoslavya müslümanları reisül'ulemalığına "Mağlaylıç," Efendi intihap olunmuştur.

Şehir meclisi Firka gurupı davet olunuyor

C. H. F. İstanbul merkezinden: 5 teşvinsani 1930 çarşamba günü saat on beşte İstanbul umumî meclisi fira gurupı içtima edecektir. Aza H. ve beyefendilerin Çagalofunda C. H. F. Merkezinde aktolunacak içtimada hazır bulunmaları mercudur.

Cevaplar

Hukuk fakültesinden Sami beye — Gazetenin muhtelif lisanslar için mütercimleri vardır. Arzularınızı yerine getiremediğimiz için müteessiriz. Alâkanıza teşekkür ederiz.

"Vakı," in Tetrikası: 2

Kadınsız Memleket

Yazan: Peter Bolt

DÜNKÜ KISMİN HULASASI

[1899 senesinde Hasting isimli bir İngiliz vapuru Singapur limanından Avusturalyaya müteveccihen hareket etmiştir. Gemi büyük bir posta vapurudur. İçinde 413 yolcu vardır. Fakat bunların hepsi de kadındır. Hasting iki üç saat yol aldıktan sonra yemeğe oturan yolcular birdenbire korkunç bir müsademe sesi duyuyorlar. Vapur sola doğru eğiliyor, içeri sular hücum ediyor. Müthiş bir vaziyet... Serdümen vazife başında sekter kalpten ölmüş ve bu hadise kazaya sebep olmuştur.]

Makinistler su giren delikli tükama uğraşıyorlardı. Mühentrik bölme felâketin ilk anlaşıldığı dakikalarında kapatılmıştı. Mantarlı yelekler giyen tayfa teknenin her iki tarafını dikatle muayene ediyorlardı.

Mercan kayasının gemide açığı yara-

epay mühimdi. Derhâl faaliyete geç-n buharlı fulumbalar bütün süratleri ile çalışmalarına rağmen içeri dökün suyu bir türlü boşaltamıyorlardı.

Ama ümit çoktu. Hasting nasıl olsa yoluna devam edebilecekti. Bir kere hava çok güzeldi. Bundan daha müsbet beklenecekti. Deniz bir çarçaf gibi kırışksızdı. Güneş denizin derinliklerini aydınlatıyor, bu suretle yüzdürme işini kolaylaştırmış oluyordu.

Küpeşeden eğilerek bakanlar sol tarafta Hastingin bindirdiği mercan kayasını, kayanın su içindeki kızılığını sarahatle görüyorlardı.

Kadınlar yavaş yavaş sükün buldular. Bütün erkeklerin çalışması, kararın vakımlı, güzel hava onların sinirlerini yatıştırırmaya hayli yardım etmişti.

Kazadan iki saat sonra yolcular yine söfraların etrafında yerleşmişlerdi.

Maamafih bu sefer masalar eskisi gibi düz değil, biraz eğri duruyorlar, bardakları, tabakları, ihtiyatlıca kullanmak lâzımgeliyor. Fakat neye alışılmaz. İlk ürkeklik geçti. Herkes yine işi ile yemeğini yemeğe başladı.

Kaptan kadınların kuvvei maneviyesini tezyit için onlara şampanya verdimiş, her ne isterlerse getirilmesini emretmiş, üstelik serbest kalsınlar diye yanlarına ne kendi gitmiş, ne de muavinlerini göndermişti.

Bardaklar şampanya ile dolduruldu. Masaların birinden bir şarkı yükseldi. Bu sese diğerleri de ilthak ettiler ve yemek salonu operet sahnelerine döndü. Artık hepsi korkuyu unutmuşlardı. Yine eskisi gibi gülüyorlar, bağırıyorlar, birbirleri ile şakalaşıyorlardı.

Yalnız bu neşe yine uzun sürmedi. Birdenbire tekrar bağırmalar işitildi. Haydi bir panik daha...

Bu seferki vak'a bir kaza değildi. Kadınlardan biri bayılmış, yere yuvarlanmıştı.

Güneş batmadan evvel yüzdürülen Hasting tekrar ilerlemeye başladığı za-

man gemi defterine yazılacak belli başlı iki vak'a vardı: Biri dümencinin ölümü, diğeri sofrada bayılan kadının kur tarılmaması. Her ikisi de kalpten geçmiştiler. Birinin ölümü, diğerini de öldürmüştü. Genç kadın biçare dümencinin cesedini görenlerdendi. Bu manzara onda asabi bir sadete husule getirmiş ve böylelikle sekter birden gelivermişti.

Hasting seyahatine devam edemeyecekti. Aldığı yara büyüktü. Onun için gemi iki ölüsü ile birlikte Singapura döndü.

Mercan kayasına oturması İngiliz vapuruna tam üç gün kaybettirdi. 1899 senesi teşvinsaninin ikinci günü sabahı tekrar demir aldığı vakit hava kapalı idi. Sert bir rüzgâr güverteyi süpürüyor, denizi kudurtuyordu.

Vapur müthiş yalpa yapıyordu. Büyük dalgalar güverteye kadar fırlanıyorlardı.

Hasting, Singapurdan garbi Avusturalyaya gitmek için tam yirmi üç gün geçirdi.

Nerede o ilk zamanlardaki güneşli ha-

valar. Yirmi üç gün yolcular bir dakika olsun rahat ve korkusuz vakit geçirtiler. Gemi belli başlı iki fırtına savuşturdu ve mütemadiyen sert bir denizde ilerledi.

412 kadın seyahat müddetince fırtınadan çok müteessir oldular. Fakat fazlaca hastalananlar pek görülmedi. Hepsinin sıhhati de mükemmel denbilecek bir haldé idi.

Avusturalya sahillerinin görüldüğü gün vapura bineli tam yedi hafta olmuştu. Elhamdülillah... İşte nihayet karara... İlk sevine anları geçtikten sonra hepsini bir hazırlık, bir telâstir aldı. Eşyalarını hazırlamak, paketlerini yapmak lâzımdı. Öyle ya artık Hastingin terkedeceklerdi.

Sabahleyin saat onda hepsi güverteye çıktılar. Ufku seyretmeğe başladılar. Artık karaya çıkmaları zamanı yaklaşıyordu... Onlara günlerdenberi rahat vermiyen deniz de sakinleşmiş, rüzgâr durur gibi olmuştu. Uzakta Avusturalya sahilleri görülüyor, gemi bu kararla doğru süratle ilerliyordu.

[Bitmedi]

101 kişi ile mülakat ... Tunus Beyzadeleri ile ve onlar gibi

- 45 -

Tunusta zenginlik çok... Hele Tunusun beyzadeleri, prensleri... Onlar dünyaya yalnız para yemek için gelmişler. Bundan başka, hiçbir işleri, güçleri yoktur.

Kendileri her sene müttazaman ve müttariden İstanbul'a teşrif ederler. Boğaziçinde yalılarında mevsimi geçirirler. Kendilerinin burada bir hayli dostları, hısımları, akrabaları vardır. Doğrusunu söylemek lâzımgelirse bu asaletlü ve necabetlüder hem türktür, hem frenktir, araplıkları şüphelidir.

Mehdi Beye gittim, kendisini buldum. Bu zat, Tunusluların birinci sınıf dostu, arkadaşı, can-cigeridir. Mülakatım enteresan oldu.

Mehdi Bey de onlara benzemiş. Bu adam — bu genç — kendi halinde bir müteakit miralayın oğludur. İşi, mesleği, istikbali bırakmış, yeni bir mesleğe girdi: Tunusluların ahbablığı mesleği. O da bir yolmuş, meğer...

Mehdi B. buranın hayatını pek tatsız gayet tuzsuz ve soğuk buluyor. Hep onun ağzından:

— Efendim, Beyoğlu dediginiz şehirden para sarfedilecek yer yok kil cebinizde bin lira yerleştiriniz her gece bar gidiniz. Ha... sonunda cebinizde gene para dolu. Tatsız. Memlekette zengin olmadı, gibi beş, on lirası olanlar da onları yemesini bilmiyorlar.

Zavallılar bahşiş vermek hünerinde bile geri... Görüyorum: otomobilden inerken yalnız taksit saatinin üstündeki miktarı ödüyorlar. Ne cimrilik!

Barlar ölü evi gibi. Şataretten eser yok... Kaç kişi gecede 500 liralık şampanya açabiliyor? Garsonlar cılız! İyi bir metr d'otel bize gala gecelerinde münasip bir yerde bir masa tutmuşsa, ona 1000 franktan aşağı bahşiş vermezdik.

İki senedir memleketime gelmemiştim: hiç terakki yok; barlar hep eski barlar. Yahu bu ne züğürtlük! Toiletteler geri, otomobiller sönmük, seyahat eden yok... Fesüphan Allah...

Herkes tavuklar ve horozlarla uyanıyor: Biz, geçen mevsim sekiz ayda dört milyon frank yemiştik. 240 gün, güneş gökte iken ayağımızı yere basmadık. Saat on ikiden sonra sizin sokaklarınızda fert yok. Uyuyorsunuz. Eğlenemiyorsunuz. Yat sahibi türk kaç tane? Rolls Royce otomobilene sahip hiç bir türk olmadığını duyduğumda şaşım da kaldım. Zevk ve safa kadınları — Aman Allahım! — ne bayagıt... kendilerinin hayattan haberleri yok. Göya onlar da kokot. Estâğfurullah, bu sıfatı üzerlerine almasalar... Kendilerine iftira etmesinler. Onlar hâmus idurlar. KoKotluk böyle mi olur? İstanbul otellerinin hali ne? Onlar han ve ağı dükkânı. Hepiniz uzuluk iptilâsına tutulmuşsunuz. Burası vatanım olmasa bir dakika durmam. Millet bar ve gece hayatını bilmiyor. İçmesini öğrenememiş. Sanki hepimiz ağlıyorsunuz.

Sizin beyzadeler nasıl adamlar, Mehdi Beyfendi?

— Tam adam. Yaşasınlar. Hayatın her sehesinde, her ayından, her haftasından, her dakikasından azami istifadeyi ediyorlar.

Gecede en azı 2000 franklık şampanya.

En çoğu: 20,000!

Metreseleri; seyyar bir kuyumcu mazazası gibidir.

Beyler çok âlimdir: yemek ilminde, Ne ziyafetler, ne piknikler, ne avlar, ne gezintiler...

Sadık Paşa — Allah gani gani rahmet etsin — kendilerine o kadar mal bırakmış ki yemekle tükenmez. 170 prens ve prenses geceli, gündüzlü çalıyorlar, iflâs etmiyorlar. Bu ne berekettir, bilir misiniz? Geçenlerde kendilerine Cerba adasında davetli idim. Prens Ahmet, 70 yaşında. Zevcesi ne şirindi! 17 yaşında Marie - Louise, prenses.

Prensess Esma: 69 yaşında. Zevci: Dilâver Bey, 20 yaşında. Sabıkâ hristiyanı; lakin Esma hanımefendiye görmekte imana geldi, hak dini kabulde bir an olsun tereddüt etmez. Bilseniz, ken dileleri ne ne yedik! Ağz tadı ile yedik.

Birinin 700,000 ötekinin yarım milyon Tunus altını geliri var. Bu irat az geliyor. Biraz da borç ediyorlar. Fakat tehlikesiz borçlar. Çünkü her ikisinin de en azdan dört, beş miras konmak ihtimali muhakkak. Prensess Esmanın sarayı, Cerba adasında, bir şaheserdir. Onu size nasıl anlatacayım? Altmış misafiri aylarca ağırlıyacak hususî apartmanlar...

Her misafire oda ve odalık. Malikânenin dört barı var; şehir barlarından daha yüksek... Keza malikânenin hususî ummhanesi de görülmemiş bir güzellikte ve intizamdadır. Bar, ummhanesi... bittabi bedava... hem zevk, hem safa, hem de üstelik dış kirası. Fakat duyduğum ki prenses bu malikâneyi yıktırcağı; daha Romen, daha Dekadans bir şey inşa etmeği kuruyormuş.

— Efendim, böyle âlemlerde yedi, sekiz ay vakit geçirdikten, sonra şu bizim kuru ve kel Boğaziçine dönmek ne hazin oluyor! Bizim ihtiyarlar olmasaydı silya üç senede bire indirecektim. Fakat o tiksirlikler, pıksırıkliklar, ah onlar... Vatan, gönlümü gene vatandan ayırlamıyor.

Normandiya plajlarında Kandilliye özlüyorum; Kandilli harabezarında da Normandiya plajlarını...

Birader! bu memlekette hovarda kalmamış... Sarfeden, yiyen ve yediren yok.

Şurada bulunduğum birkaç hafta zarfında gazeteleri hafiften okuyorum. Belediye, şehir, Avrupa ve Amerikadan turist celbi için çalışıyor. Boş fikir. Buraya turistlerin paralıları ve akıllı-ları gelmez. Zira bar yok, bir; otel yok, iki; iyi cins şaraplar yok, üç; istediğim gibi beynelmil hatun kişileri buraya tenezzül etmiyorlar, dört. Daha seksen bin sebep zikredebilirim. Meselâ kumar haram. Hasılı turist celbi için lâzımgelen bin unsurdan dokuz yüz doksan dokuzu yok; yalnız biri, tabii manzara mevcut.

Ben olsam makûs bir harekette bulunurdum: Buradan turist göndermek. Evet, efendim, hayatı öğrenmek için Avrupaya fevç fevç turist göndermeli. Eğlence nedir? Bara nasıl gidilir? Beynelmîl kadınlarla nasıl görüşülür? Para nasıl sarf ve israf edilir? Bir hovarda parasız kalırsa nasıl milyonlar istikraz eder? Beynelmîl hovardalarla, müsriflerle, miras-yedilerle nasıl ahbablık tesis edilir? Bunlar öğrenilir ve medeniyete öylece adım atılır.

İstanbulda Martini kokteyl âdet oldu mu?

— Zannetmem.

— Öyle ise Manhatan kokteyl ile iktifa ediliyor?

— Hayır.

— Öyle ise demek ki Brönz kokteyl revaçta!

— ...

— Bu ne âlem yahu? geçen gün bir meşhur otele gittim cin kokteyl istedim. Otelin barında meğer can, cin top oynuyormuş. Düşününüz: en büyük şehrimizin, eski bir payitahtın en meşhur otelinde bir cin kokteyl yaptırma-dım. Umitlerim kesiliyor. Olmadı, bu! Onun için Tunus beyzadeleri başka yolları tutuyorlar. Dört kişi bir lokantaya gittik: Öğlen yemeği yedik. On lira bile sarfetmedik! Hayret...

Cebimdeki para etime yapıyor. Para gelmeli, gitmeli.

Ne garip diyar: Borç etmesini bile bilmiyorsunuz. Fenni celili istikraz. Bunu Sultan Hamit bile öğrenememişti. Yalnız Sultan Aziz ile Sultan İttihat ve Terakki biraz himmet ediyorlardı...

Kredi, gelirin üç misli olursa faidedir. Daha fazlası biraz üzüntülü olabilir.

— Mehdi Beyfendi ile işte bu vâdide görüştük. Zannederim ki karilerimden büyük bir ekseriyet biraz romantiklik ettiğine zahip olacak.

Fakat Tunus beyzadeleri bu ıkrâmı okurlarsa elbette gülümseyecekler ve diyecekler:

— Bu muharrir duyduğunu yazıyor. Bize iftira ediyor: Biz dediği kadar hâsis, cimri miyiz?

Celâl Nuri

VAKIT

14 Teşrinisani Salı 930

	Dahilde	Hariçte
1 aylık Kurus	150	-
3 - - -	400	800
6 - - -	750	1450
12 - - -	1400	2700

Cemaziyelâhir

1349

Bu gecek Ay

Güneşin doğuşu: 6,34 — batış: 17,03

Ayın doğuşu: 15,32 — batış: 7,20

Namaz vakitleri

Sabah 5,10 Öğle 11,58 İkindi 14,44 Akşam 17,03 Yatsı 18,36 İmsak 4,54

Hava:

Dün azamî harâbet 23 derece olmuş-tur. Bugün mutavasit poyraz esecek, hava açık olacaktır.

Radyo:

Bu akşam İstanbulda

Saat sekizden ona kadar alaturka fasıl.

Sinemalar:

Alkazar — Falci
Alemdar — Don kazakları
Asri — Titanik
Eklör — Kibar hırâzlar
Elhamra — Paris Krah
Opera — Maniela
Beşiktaş Hilâl — Tarzan
Etuval — Korsan
Fransız — Namus kurbanı
Majik — Bekâret koçesi
Melek — Lütfen bir tango
Şik — Uçan donanma
Süreyya Kadıköy — Demir maskê
Hale — Üsküdar — Tarzan (Yeni)

3 Teşrinisani 930

Borsalar

Kambyo	Açılış	Kapanış
1 İngiliz lirası Kr.	1030	1030
T.L. mukabil Dolar	0,420	0,42
Frank	120,3	120,3
Liret	902	902
Belga	338,20	338,20
Drahm	2640	2640
İs. Frank	942,75	942,75
Leva	6530	6530
Florin	117,50	117,50
Kuron	1895	1895
Şiling	33,50	33,50
Pezeta	406,25	406,25
Mark	197,50	197,50
Zloti	420,25	420,25
Pengö	269,50	269,50
20 Ley Kurus	79,30	79,30
Türk lirası Dinar	2670	2670
Çevoneç Kurus	1088	1088

Nokut

1 İsterlin (İngiliz)	1033	1033
1 Dolar (Amerika)	212	212
80 Frank [Fransız]	168	168
20 Liret [İtalya]	223	223
0 Frank Belçika]	119	119,50
20 Drahm [Yunan]	52,25	52,25
20 Frank [İsviçre]	820	820
60 Leva [Bulgar]	31	31
1 Florin [Felemenk]	82,50	82
10 Kuron [Çekoslovak]	124	124
Şiling [Avusturya]	36	36
1 Pezeta [İspanya]	28,50	28,50
1 Rayşmark [Almanya]	50,25	50
1 Zloti [Lehistan]	37	37
1 Pengö [Macaristan]	24,50	24,50
0 Ley [Romanya]	25,50	25,50
20 Dinar Yugosloyal	77	77,5
1 Çevoneç [Sevyet]		

Altın

Borsa

Meddye harici

2 Bankno

Bayron Marsilya Ekspresi

Marsilya, İskenderiye ve Pirede beklenmekte olan lüks posta vapuru: Paris 11, 10 teşrinisani perşembe günü tam saat onda Galata rıhtımından hareketle doğrudan Pire ve Marsilyaya gidecektir. Her sınıf yolcu için rahat ve muhafazalı mevkiler. Emtia ticariye dahi kabul olunur. Umumi acenteleri Anagnostopoulos ve Sikidis, Galata çinili Rıhtım Han Telefon: Beyoğlu, 2612

"VAKIT," e abone olunuz

Kundak takımı fazla itinaya muhtaçtır, bunu ancak Lüks temin edebilir

Bebeklerin elbise ve çamaşırını yıkamak için lâzım gelen teminatı ancak saf ve yumuşak lüks verebilir. Adı sabun bunlara sertlik ve katılık verir ki nazik ciltler için bir tehlikedir. Lüks'un köpüğü her türlü giyili çamaşır ve elbiseyi, hatta bir çok defalar yıkandıktan sonra bile, yumuşak tutar. Çocukların yumuşak (temin) gözetmek isterseniz çamaşırlarını Lüks ile yıkayınız.

LÜKS

Beyoğlu sulh hukuk mahkemesinden:

Zahide hanımın İrfan hanım ve saire ile maan şayan ve müştereken mutasarrif oldukları Topanede Cihangirde Çeşme karşısında 30 numaralı hanenin izalei şuyuu zımında açık arttırma ile paraya çevrilmek üzere satılığa çıkarılarak icra kılınan birinci arttırmada iki bin lira üzerinden talip zuhur etmiş isede bedeli mezkûr muvafık görülmü-yerek ikinci arttırmaya çıkarılması karargir olmuştur

1 — Gayrimenkulün kıymeti muhammenesi dört bin liradır. Halen bir güne ipotek ve haczi yoktur.

2 — Gayrimenkulü mezkûr zemin kat ile iki katı havi, zemin katında bir bodurum ve birinci katta bir mutbak ve bir oda ve bir helâ ve bir sarmç ve ikinci katta bir sofa üzerinde iki oda ve bir helâyı ve bir miktar bahçeyi şamilidir.

3 — Tapuca müseccel ve gayri müseccel hak sahipleri tarihi ilândan itibaren 20 gün zarfında evrakı müsbitelerile mahkemeye müracaat etmeleri lâzımdır. Aksi takdirde satış bedelenin paylaşmasından hariç kalırlar.

4 — Hissedarlardan mada zevat arttırmaya iştirak edebilmek için yüzde yedi buçuk teminat göstermek lâzımdır. 9-12-930

5 — Gayri menkulü mezkûrun tamamen tarihi ilândan itibaren bir ay zarfında yani Salı günü saat on üçte Beyoğlu sulh mahkemesinde satılacaktır. 837 numaraya mukayyet işbu evrakın şartnamesi her kesin okuyabileceği surette açık bulundurulmaktadır.

İşbu gayrimenkul kıymeti muhammenesi evel fazla bedel veren zat üstünde bırakılacaktır. İhalesi üstüne icra kılınan zat beş gün zarfında bedelimüzayedeyi mahkeme veznesine vermeye mecburdur. Aksi halde ihale fesh olunacak ve ikinci muamelede taayyün edecek biçimle fark ve zarar ve ziyan ve saire bilâ hüküm müşteriden tazmin olunacaktır. İştiraya talip olanlar ve fazla malûmat almak isteyenler mahkemeye müracaat etmeleri ilân olunur.

Emniyet snadığı müdürlüğünden:

Hafız Hüseyin Hüsnü Bey tarafından 27 Eylül 1928 tarihinde sandığımızı bırakılan para için verilen 36195 numaralı cüzdân kaybettini söylemiştir. Yenisi verileceğinden eskinin hükmü olmyacağı ilân olunur.

Seyrisefain

Merkez acentesi: Galata Köprü başında Beyoğlu 2362. Şube acentesi: Sirkeçide Vahdâdar zade hanı altında. Tel. İst. 2740

Aylık sürat postası

(MERSİN) vapuru 4 Teşrinisani Salı 17 de Sirkeci rıhtımından kalkarak Gelibolu, Anakkale, Küçükkuşu, Edremit, Burhaniye, Ayvalığa gidecek ve dönüşte mezkûr iskelelerle birlikte Altınoluğa uğrarak gelecektir.

Azimetle Gelibolu için yük alınmaz.

Trabzon birinci Postası

(Mahmut Şevket Paşa) vapuru 4 Teşrinisani

Galata rıhtımından kalkarak Zonguldak, Inebolu, Sinop, Samsun, Giresun, Trabzon, Rizeye gidecek ve dönüşte Sürmene, Trabzon, Tirebolu, Giresun, Ordu, Ünye, Samsun Sinop, Inebolu, Zonguldağa uğrarak gelecektir.

Mersin postası

(Çanak-kale) vapuru 5 Teşrinisani çarşamba 11 de Galata Rıhtımından kalkarak Çanak-kale, İzmir, Küllük, Bodrum, Rados, Fethiye, Finike, Antalya, Alâiyeye uğrarak Mersine gidecek ve dönüşte aynı iskelelerle beraber Taşucu, Anamur, Kuşadasına uğrıyacaktır.

Andifli, Kalkan yolcu ve yükü gidış ve gelişte Fethiyede aktarma suretile alınıp verilir.

Çanak-kale için yük alınmaz.

Trabzon ikinci postası

(REŞİT PAŞA) vapuru 6 teşrinisani Perşembe akşamı Galata rıhtımından kalkarak Inebolu, Samsun, Ünye Fatsa, Ordu, Giresun Trabzon, Rize, Hopaya gidecek ve dönüşte Pazar iskelesile Rize, Of, Trabzon, Polathane, Giresun, Ordu, Fatsa, Samsun, Ineboluya uğrarak gelecektir.

İskenderiye sürat postası

(EGE) vapuru 7 Teşrinisani cuma 10 da Galata rıhtımından kalkarak cumartesi sabahı İzmire varır ve İzmirden saat 12 de kalkarak pazartesi saat 10 da İskenderiye'ye varır ve çarşamba İskenderiyeden kalkarak İzmire uğrarak İstanbul saat 12 de gelecektir. İskenderiyeden aktarma Port-sait için de eşya kabul olunur.

Yelkenci

Karadeniz postası

Samsun Teşrinisani ÇARŞAMBA

günü akşamı 18 de Sirkeci rıhtımından hareketle (Zonguldak, Inebolu, Samsun, Ordu, Giresun, Trabzon, Sürmene ve Rize) iskelelerine azimet ve avdet edecektir.

Tafsilât için Sirkeçide Yelkenci hanında kâin acentasına müracaat. Tel. İstanbul: 1515

